

INDIAN OPINION

Founded by Mahatma Gandhi in 1903

No. 11—VOL.—LIV

FRIDAY,
16TH MARCH, 1956

Registered at the G.P.O. as a Newspaper

Price 6d.

*'It is better to be careful
a thousand times than be
killed once.—Proverb.*

*I desire that death may
find me planting my cab-
bages.—Montaigne.*

*The greatest misfortune
of all is not to be able to
bear misfortune.—Bias.*

*Do it now. It is not
safe to leave a generous
feeling to the cooling in-
fluences of a cold world.
—Thomas Guthrie.*

*In order to do great
things, one must be en-
thusiastic.—De Rouvroy.*

*A candle loses nothing
by lighting another candle.
—Anon.*

MY IMPRESSIONS OF GENEVA

By NAGIN RANCHOD

ONE of the first things to capture the imagination of a visitor coming to Geneva for the first time, whether by air or train, is the imposing, colossal, marbelled structure of the U.N.O. more popularly known here as the Palais des Nations. As we acquaint ourselves more with the surroundings and the people we become more conscious of the reason for the word Geneva being synonymous with international.

This metropolis has fully justified its name as the Playground of Europe, endowed as it is with a natural beauty quite unique in itself. In the centre of the city is the lake of Geneva into which flows the river Rhone. Surrounding the city are the majestic Alps, outstanding among which is the snow clad peak Mt. Blanc, presenting always a picturesque view. These and other attractions draw thousands of visitors annually.

Bordering as it does on France, Switzerland has certainly not been unaffected by the proximity of its neighbour. This is particularly evident in Geneva, where French is spoken freely, and where there is ample evidence of other cultural ties between the two countries. The wide clean streets, the numerous open air cafes and the gay nature of the people have earned for this city the name of "Petit Paris."

Foreign inhabitants, drawn from every corner of the world, constitute a good percentage of the Geneva population. Forming an integral part of this society is a little group of the Indian community. Though small in number this little society is fully representative of every part of India, the majority of the members being personnel of the Indian Consulate, Air India International, and numerous other organisations affiliated to the United Nations, while the remainder comprises a few businessmen and students.

Worthy of mention is the inception, a short while ago, of the Indian Association of Geneva, an organisation which, though still in its infant stage, has a meritorious record of achievement. The primary aim of this body is to promote Indo-Swiss cultural relations, and this is being done through the medium of films, lectures and classes in Hindi. All Hindu festivals are observed, and celebrated with nearly as much pomp and glory as in India. Another of the functions of the Association is the welcoming of distinguished personalities, among whom it has been our privilege to meet His Excellency Pandit Jawaharlal Nehru, Moulana K. Azad and Mr. Krishna Menon, to mention only a few.

The University of Geneva is another one of those institutions where one has the opportunity of meeting students from every continent. A pleasing feature is

(Continued on page 124)

Today, of all days, the joy of giving is uppermost in every heart. The best thing to give to your enemy is forgiveness; to an opponent, tolerance; to a friend, your heart; to your child, a good example; to your father, deference; to your mother, conduct that will make her proud of you; to yourself, respect; to all men, charity; and to your loved ones?

Surely a **NEW INDIA PROTECTION POLICY**,
the best of all Gifts.

THE PLEASURE OF GIVING IS YOURS, AND THAT OF SERVING YOU IS OURS.

The
New India Assurance

Company Limited

Principal Controlling Officers:
Rustomjee (Pty.) Ltd.

140, Queen Street,
DURBAN, NATAL.

**NEW NYLON -
SAREE MATERIALS**

— JUST ARRIVED —

Gold Striped Fancy Nylons 48" 12/6 yd.	Real Benares and Jari Gold Georgette Sarees and Borders. Big range in stock.
Spotted Georgettes 45" 4/6 yd.	Georgette Jari Work Sarees All colours. £4-10-0
Two Tone and Rainbow Georgettes 45" All Shades 4/11 yd.	Georgette Sarees Cotton Embroidery £3/15/0
Bordered Georgettes All Shades 45" 3/11 yd.	CHILDREN'S SCHOOL WEAR Boys Shirts, Knickers, Blazers, Vests, Socks. Girls Gym Blouses etc. At Reduced Prices.
Embossed Georgettes 45" 5/11 yd.	
Coloured Georgettes 45" 3/11 yd.	
BLOUSES Printed Georgette and Bemberg Skippers. Huge range now at clearing Prices.	CHAMPALS ! Plastic Fancy Tops with Heel Size 3 to 7 18/6 pair Also Leather 8/6 & 10/6 pair

Write For Samples: (Not for Rhodesia)

JAYBEE SILK HOUSE

39 MARKET STREET, JOHANNESBURG.

B. I. S. N. Co. Ltd.

S.S. Kampala due 30th March. Sailing 4th April 1956.
For Bombay.

Passengers must conform with the Cholera Vaccination and Yellow Fever inoculation requirements and obtain certificates from their nearest District Surgeon. Inoculation by and certificates from private Medical Practitioners will not be accepted.

FARES : DURBAN TO BOMBAY

First Class single without food	£92-0-0
Second " " " "	£60-15-0
Third Class Bunk	£31-10-0
Muslim Special Food	£11-10-0
Ordinary Food	£4-18-0
Hindu Special Food	£10-3-0
Ordinary Food	£4-6-0

Bookings for 1st, 2nd, 3rd can be effected by communication with us by telegram or letters.

For further particulars apply to—

SHAIK HIMED & SONS (PTY) LTD.

390 PINE STREET, Telephone 20432, DURBAN.
Tel. Add. "KARAMAT."

INDIAN OPINION

FRIDAY, 16TH MARCH, 1956

White Women Are No Longer Safe

A FEW weeks ago the Black Sash women gathered at the Johannesburg airport to stage an orderly and peaceful demonstration against the destruction of the constitution of the Union of South Africa by the Nationalist Party. On this particular occasion the Prime Minister and a few of his Cabinet colleagues were coming to Johannesburg and the Sash women, as is their custom, stood along the route he was to take in silent protest. As a result of this act of theirs the White Press reports that they were manhandled by White supporters of the Prime Minister.

This is a development which should make every South African think very deeply and then act. Firstly, why did the White males involved forget their manners and sense of decency to manhandle women in a public place?

The answer is simple. These days the Prime Minister, as has always been the case, is telling White South Africa that survival for the Whiteman lies in keeping up his colour consciousness. In other words both the Prime Minister and the Nationalist Party are encouraging the White South African to think with his blood and to see vice and virtue from the perspective of race.

As a result the immediate followers of the Prime Minister believe that they are

on the right in everything simply because their own outlook is in the closest accord possible with that of the Prime Minister and the Party he leads. When anybody comes up to prove that they are morally wrong they work themselves to such a point of heat that they readily resort to methods which have been part and parcel of thinking with the blood right down the ages.

We have reached the stage in South African public life when two tragedies have overtaken us. Firstly reason, fact and truth are no longer of much value in the conduct of public affairs. The White skin is the beginning and the end of all things. Morality has been thrown overboard and the pledged word has lost its meaning. Where virtue and moral decency have been rejected—and to view colour-consciousness as good is an abandonment of virtue, and moral decency—men reduce themselves to the level of brutes, no matter how white their skin might be. In South Africa colour-consciousness is reducing otherwise fine men and women to the level of ordinary denizens of the jungle.

From this, the next step is that people who model their conduct of affairs according to the laws of the jungle must, in fact and in practice, live and behave as the inhabitants of the jungle do. Force becomes a legi-

mate argument to use against your opponents. If women forget that physically they are not as strong as men, it is perfectly permissible in jungle morality to manhandle them—even if to teach them to keep their "proper" station in life. That is what the Nationalists were doing to the sash women.

In short we have reached the point in the developing complexity of the race situation where the White woman is no longer safe at

MR. MANILAL GANDHI

THERE is nothing to elaborate on Mr. Manilal Gandhi's health, except to say as usual that he is making fine progress. He is more cheerful and is able to talk a little better than before.

We are once more thankful to all those who have sent us messages of good wishes.

We will be grateful to anyone who will kindly send us news items such as Jokes, Short Stories, Recipes, Sports News, etc. They will be of great help to us.

hands of the very White males who insist on keeping their race pure. If one of Afrikaner nationalism's contribution towards building South Africa is to make it unsafe for our women—by "our" here we mean all the women of South Africa regardless of race—to be in public places, then it is time all those ranged against this satanic evil.

And what stand should that be? You cannot build accord between the races on colour-consciousness and any society built on colour-consciousness is doomed to destroy itself in the end.

The only foundation on which to build for eternity; the only stand to take in the present challenging circumstances is for each individual on either side, of the colour line, to remove colour-consciousness completely from his or her life and fight with unyielding determination for a social order where race, colour or blood will be of no value whatsoever in shaping the life of the individual citizen.

There are only two choices before the people of South Africa—the road prescribed by the Prime Minister; of race-consciousness, which leads to hatred, manhandling of women and civil war and the road pointed by the liberals which involves sacrifices but leads to trust between the races and is the only way on which to build a nation that will endure. It has endured in America, where they have, over the centuries, found out that race equality is sound. All Western Europe is turning away from race-consciousness to race equality. In other words White people in America and Europe already live and act according to the truth that race equality brings about peace and stability. They are right. If in South Africa we find Whiteman manhandling White women in public places as a political argument, it is because they have based their outlook on something which is morally wrong—the evil of race-consciousness.

I think it must somewhere be written, that the virtues of the mothers shall be visited on their children as well as the sins of the fathers.—Dickens.

SOME ASPECTS OF S.A.'S EUROPEAN PROBLEM

I have heard it said that in the last analysis the Europeans in South Africa will be found to have been the chief sufferers from our "traditional policies" of discrimination and oppression. If they have consciences they carry a load of guilt and shame as burdensome and strangling as any old man of the sea; and if they have no consciences or smothered ones, they become disastrously corrupted in sensibility and twisted in imagination. Perhaps it is futile to try and measure these kinds of calamity against the opposite ones of suffering and humiliation under active cruelty and oppression. Nevertheless I think that often the position of most South African Europeans is neglected in speaking or writing about the present and future activities of the radical forces.

It may with justice be objected that it is too complimentary to treat the morass of unreason, prejudice, blindness and fear in which most Europeans welter, as a "position." However, we have learned to our cost that attitudes and actions based on irrational and illogical assumptions are not thereby weakened—often the opposite. Also, the fundamental South African problem is to get Europeans and non-Europeans to live together with justice and peace. For the solution of this, the examination and at least attempted alteration of European attitudes is surely the vital necessity.

I think we must not despair of ever getting any sense (and humanity) into the head of White South Africa. It is true that reactionary attitudes in the last decade have hardened with the ascent of the Nationalist republicans. But it is possible that the spread of such activities among ordinary people has been due to the "bandwagon" mentality—a conscious or half conscious adoption of the ideas of the most powerful and successful people. And there has been a readiness to make whatever is possible for oneself out of the new order—like cashing in on the Group Areas Act. Naturally there is a hard core in both European groups of "Apartheiders" and "White Man's Burden-ers", whose power and determination have prevailed so far; but I believe that most people in South Africa are no worse than people anywhere else, and that their abominable ideas and behaviour are the results of the colonial, semi-feudal conditions in which they have been brought up.

In all relationships between classes divided into masters, servants, it is easy for the masters to become arrogant and superior, considering first that their convenience is more important than the comfort of the servants, and

sliding from there into the supposition that they as people are more significant and valuable. In a speech last year the Archbishop of Canterbury remarked that the situation here between

By

M. B DYER

European and non-European was similar to that between upper and working classes in England 150 years ago. He went on to draw what I think were the wrong conclusions from this; suggesting that emancipation and evolution would be the same here, but forgetting that the question of colour results in an artificial perpetuation of the distinction. But his observations indicate that the roots of the theory of innate superiority, though evil, are neither unique nor ineradicable.

The problem is complicated here by the crystallising of attitudes and theories into principles by the fundamentalist Calvinist Boers. It is possible, however, that Nationalist solidarity has depended as much on the ties of nationality and language as on the common attitude to colour. I have known enlightened and intelligent Nationalists, deploring the official racial policy but unwilling to change their allegiance because "we are Afrikaans speaking." These people in a kind of desperation pinned their hopes to SABRA; and if the Afrikaans intellectual and religious leaders are able to make a determined stand against Strijdom's avowed jettisoning of all moral scruples—if, in fact it becomes no longer a mark of the true Afrikaner to subscribe to the race attitudes of the extremists, we will have a new class of Europeans whose "prejudices are plastic."

This phrase was used by Mr. Julius Lewin in an article for the 'Forum' some years ago.¹ He

referred to some research done on colour prejudice in New York²; and concluded that people with quite strong prejudices will often act in conflict with them. In this instance people who stated that they disapproved of shops employing non-White assistants, did not in fact avoid such shops (or the non-White assistants themselves if the staff was mixed.) "The explanation," states Mr. Lewin, "lies partly in the desire to buy conveniently and cheaply; ...and also...in the acceptance of a situation (especially when it is supported by law), and in the reluctance to challenge an established fact."¹ He points out that people from Johannesburg who may approve of the colour bar on municipal transport there, do not necessarily protest against non-Europeans using their buses in Cape Town. Another illustration of this same point from my own experience is the behaviour of the students in the cafeteria of Witwatersrand University. The students are admittedly better educated (and thereby perhaps more enlightened) than most people in the country, but in the main they come from quite ordinary South African families and schools; and intimate contact there, with common utensils and seating, is accepted by the great majority of European students and actually preserved and defended by them.

I think it is also true to say, as Mr. Lewin does in the same article, that most Europeans believe "that prejudices held by others are stronger than any that themselves hold."² Few South Africans will give as a reason why segregation should be perpetuated: "I do not want to sit next to a non-European"—in the bus, or the bioscope, or the Provincial Council, or Parliament. It is always "South African public opinion..." or "South Africans would not tolerate it; or "It's against the traditions of the people."

European South Africans, I suggest, are in the main selfish, illogical and suggestible—bad enough, one might say; but nevertheless not all as cruel and arrogant as some of their behaviour seem to indicate. I am attempting no sort of apology or justification for them; they have a government no worse than they deserve, and they are allowing it to drag them further and further into chaos and wickedness with very little protest.

But I think it would be a mistake for the forces of liberalism to abandon them entirely and consider their case hopeless. We may justifiably hope that after the downfall of the Nationalist Government (which is surely inevitable, sooner or later) they will have been brought to realise the moral, economic and social catastrophe that the climax of South African White domination has been; and that they will be prepared to be re-educated in the ways of justice and tolerance. If we have no hope of this, then it seems we can have no hope for South Africa at all.

¹ February, 1953.

² "Equality by Statute" Morroe Berger, Columbia Univ. Press.

¹ 'Forum', Feb. 1953, p. 23.

² Ibid, p. 22.

MY IMPRESSIONS OF GENEVA

(Continued from front page)

the presence of a number of students from India, including a number of young ladies in the social science faculties. The teaching and technical facilities are of a very high standard, and is comparable with any other University in Europe.

The Swiss are characterised by industriousness and organising ability, are by nature a kind and sympathetic people. Very little of India is known to them, and there is a keen desire to acquire more information, particularly in regard to culture, religion, philosophy etc..... That is why everyone I meet is so anxious to discuss with me the different aspects of Indian culture and Indian philosophy, and of India in general. I try to give them as much of the little I know. There is a crave for knowledge from the East, particularly India, and Yoga centres are in existence throughout Europe. People are in search for something, something called peace of mind, and they believe the East has it.

It is interesting to note the reactions of some of the people in the smaller towns to our more pigmented friends. I recall an incident during my brief tour to France. We were sitting in a restaurant, surrounded by a group of young French children, gazing at us with a sense of curiosity and amazement, when suddenly a child came up to me and, pointing to my African colleague inquired, "is he painted black or was he really born black?" Such is the innocence of children!—"Yuvak."

Short Story

The Prodigal-III

MEMELA'S joy knew no bounds when at last Sihe agreed to go to the medical school. Everybody who mattered in his opinion was told about it. He was going to have a marathon tea party—the costliest Sophiatown had ever seen—where his friends could come to bid his daughter farewell. It would be the first of its kind. He laid great stress on the word first. His daughter was going to be the first woman doctor in Sophiatown. It gave him prestige to have been the first to do this and that. And Memela yearned for more and more prestige; it made him more acceptable in White company and enhanced his own community's respect for him. It thrilled him to know that he would be the first to throw out a party to be attended by the White lords of the gold mines.

Those sections of the African Press which thought highly of him knew precisely what to do. They played up the coming party. It was going to be one of the finest Sophiatown had ever known; one of the most exclusive. They spoke of everything only in superlatives; superlatives came readily to men trained to carry out orders and not to use their brains. A notable feature of the party, they said, would be the number of important personalities who would be present. Mr. Bram Hindemann (his name was printed in heavy type), the chairman of the Alto-Bohemian Gold Mining Corporation would come along. So would Mr. Aldwych Llewellyn, chairman of the Adelphi Publishers, who owned the "Daily Courier."

Everything concerning the Memelas was news along the Reef. The African gossip writers started letting out secrets of Sihe's dress for the occasion. The front pages were full of Sihe's pictures; of the wonder girl from Sophiatown who had got four distinctions in her Matriculation examination. Llewellyn saw to it that the "Courier" did its bit to place Sihe across on the White side—to show his goodwill towards the African people.

Memela was pleased with both preparations for Sihe's farewell party as well as the publicity it got. So was his wife. It was their greatest

ambition to remain at the top of Sophiatown's social ladder. They fought with demoniacal fury to crush rivals anywhere on the horizon. It gladdened their hearts to see their names in the Press. One way to kill their rivals was to tip those sections of the Press which sided with them. And then, of course, there was not anything more fatal in Sophiatown to damage a man's name than to spread whispers about the scandals in his family; to cast doubt on his morals and—even to reveal one or two details about his financial troubles.

By

SIMISO NGWANE

Frail human beings, created of flesh and earth saw their names smashed to dust to the left and the right of the Memela's. In the cut-throat bid to "shine" Memela and his wife had no rivals. That, in the social atmosphere of those times was indeed an achievement. It brought rewards which gladdened their hearts. Their names appeared frequently in the White Press. They had the rare privilege of entertaining the great in the land. All that added lustre to that transient possession they had—prestige.

Everything in their lives was ordered to enhance their prestige. In Church Memela topped the contribution lists to keep up his prestige. At the Alto-Bo, as Hindemann's gold mine was popularly called, he tolerated insults from White juniors—just to keep the peace and retain his job. It gave him a lot of prestige to be compound manager at the Alto-Bo—the first African to hold this responsible position. If Sihe did well at the medical school, the family's prestige would soar to heights none had ever attained at Sophiatown. And this is precisely what old Memela wanted out of his daughter.

He was intensely happy she had given up her dreams of a musical career. He was proud she had obeyed his orders. A venerable old man who ran about the Alto-Bo carrying out orders issued by White juniors felt proud when somebody obeyed him. Only Dr. Chalmers,

the superintendent of the Chalmers Memorial Hospital, a very close friend of the Memelas, now and then struck a discordant note. Too much pressure had been put on the girl to force her to take up medicine, he told his wife. Sihe was not interested in thermometers and hypodermic syringes. She wanted to express herself—in the personal and creative way of the true artist. She had the requisite gifts: the voice, the personality and the capacity for hard work.

Sihe was pleased with the clothes she was getting from her father. She had never known him in a more generous mood. There seemed no end to his desire to please her. He bought her everything she wanted; all money could buy. It made her hope she might forget music, her life's dream; she hoped it would be deluged by the gifts and the love showered on her.

She would lie awake on her bed for hours at night trying to plan out her new life. That strained her and made her unhappy. It was not that she could not go to the university and pull through the medical course. The point was: she was keenly aware that she was taking a new direction in her life. That meant recasting her whole attitude to people and events. It meant travelling along an unfamiliar route. She did not know if she had the faith to go along it to the end. Yes, her parents loved her; but about that time she was beginning to feel that their intensified devotion to her was a form of pressure and she was the exploited party. She had no stomach for being the first to see human beings at birth and the last at death. Each time she tried to measure herself against the demands of her new calling she suspected they were more than she could bear over the years. But she was still young, she told herself; there was no reason to give up hope.

She wrote a secret letter to her brother—begging him to attend her farewell party. He had cut himself completely from the family. He avoided them on the streets. She begged him for her sake to come. He promised to come, if he found the time.

The guests of honour sat on a dais facing the large mixed audience beneath the trees in Memela's yard. African and White pressmen sat immediately below the dais.

Bram Hindemann was a big man in the mining world. He was the principal speaker. The Press attached a special im-

portance to his views and the people with whom he associated. Word went round the White clubs of the Reef that he had enough money in South Africa, London and New York to buy up the city of Johannesburg itself. He was the confidant of Cabinet Ministers and the friend of key personalities in the capitals of Europe and America.

Along the Reef he was known more for his philanthropy and liberal views on the colour question than for his money. He was one of the most progressive mine magnates in the country and made honest endeavours to treat his employees as valuable human beings and not just units of production.

"Mr. Chairman," he began. "I feel honoured to address an audience such as we have this afternoon. Europeans and Africans have gathered to congratulate the brilliant daughter of a distinguished father and to send her away with their good wishes. In itself her achievement reminds me of the loss South Africa suffers by barring the door to opportunity against millions like Mr. Memela's brilliant daughter..."

The mixed audience cheered wildly. Thousands of the uninvited Africans had gathered on the road and around the gate outside the low brick wall. They cheered wildly too.

"Our coming together has a deep significance for men. By coming together as we have done we emphasise our essential oneness as South Africans; we affirm our faith in a united nation made up of people who believe the same things though with diverse cultural and racial backgrounds..."

The large and exclusive audience on the lawn cheered again. Press cameras clicked. The thousands massed on the street cheered. Sihe clapped her hands. But a look of anxiety was on her face. She had not seen her brother among the crowds. Had he decided not to come? Had he not found time to come, after all? She dismissed these disturbing thoughts. She consoled herself with the hope that he might come in the end.

"I am particularly happy to see you all here," continued Hindemann, "because Mr. Memela is an old friend of mine; a man I am proud to call a friend. We started the Alto-Bohemian with him as a young man, fresh from Natal. He saw me through good times and bad. But it was not my personal liking for him which raised him to the position of responsibility he holds on the

mine today. He got there by sheer merit; through hard work, constancy of purpose, loyalty and a strong sense of duty. I might add I am proud of the fact that ours is the only organisation of its type which has elevated a qualified African to the post of compound manager."

The audience cheered again. Old Memela sat with his eyes to the ground overwhelmed by the tributes paid to his ability. He occasionally turned his eyes to the pressmen and was pleased to see them scribble down the things Hindemann said about him. The hour of his greatest victory had come. A smile from Hindemann was a great thing. It pleased him to know that his greatest victory had come in his own life time. It even made him toy with the idea of being a little more magnanimous—he even thought of forgiving his enemies some of the cruel things they said about his being a "good boy." The audience was still cheering. Press cameras were clicking up down the lawn. The only people who were not cheering were the masses behind the low brick wall on the street. Their eyes were all on the police van which was making its way slowly through the crowds. It stopped in front of Memela's gate. Four uniformed policemen jumped out of it, followed by Fanyana Memela. Their sergeant opened the gate and led the way. Fanyana came after him. The remaining three policemen made up the rear.

Under his arm Fanyana carried a parcel which emitted a very strong smell. Those who knew said it was dagga. All five marched up to the front door of Memela's house. The eyes of the mixed audience were on them; so were those of the mass of humanity outside the gate.

Memela rose quietly from behind Hindemann and tip-toed to the police.

"Are you Zacharias Memela?"

"Yes sergeant."

"Do you know this young man?" pointing to Fanyana.

"Yes. He is my son."

"This is your house?"

Yes."

"He lived with you until a short while ago?"

"Yes." Memela was feeling outraged. He raised his voice and started waving his arms in mid-air: "I chased him out of my house because I could not stand his evil ways."

"That is alright. We have here...a search warrant. We are

looking for a revolver we suspect he sometimes carries with him."

"Fanyana!" shouted Memela. "Who taught you the habit of carrying revolvers!"

"Suffering".

"Did I teach you that?"

"Now is not the time to ask that, father."

"What?" The old man clenched his fist. "I am ashamed of you. To say that after you have disgraced me? You would be better off dead than alive. Imagine how your mother feels where she is. And your sister too. And all the people who respect me...Oh, God, have mercy on me." He broke down and covered his eyes with a large white handkerchief.

"Alright Mr. Memela," cried the sergeant, "we shall go quietly into the house. If you will co-operate we shall finish our business with the minimum of delay and trouble."

"Come in, gentlemen," groaned the old man. He led the way into Fanyana's room. The police turned everything upside down but did not find the revolver. They tore the mattress open—in vain.

"Were they great friends with his sister?"

"Yes."

"Then we shall go into her room."

"Why not tear this pillow cushion open, sergeant? It looks suspicious to me," said one of the police.

They cut the cushion with a knife and pulled out an automatic. The sergeant turned to Memela: "Can you explain this?"

"I know nothing about things in this room. Nobody has used it ever since this toy left the house."

"It uses the type of bullet we found on your son's clothes."

"I have nothing to add, sergeant. Let the law have its course."

"You will have to come to the police station to make a statement. Not now. I see you have all these important people about here. As soon as you are through, come over to see us."

"I shall do as you say."

The sergeant led the way to the door. Fanyana, his hands still handcuffed, followed. The crowd outside the gate had trebled itself. They all had their eyes on Fanyana.

That evening Zacharias Memela sat up alone in his study—late into the night. A legal-looking document lay in front of him.

"...final and irrevocable," he wrote. The ink had not dried on the paper. Somehow the words did not seem to convey the full force of his feelings. He opened the voluminous Oxford English dictionary on his desk and fingered its pages with the grave mien of a Supreme

Court judge. "Irrevocable..." he read, "Unalterable...gone beyond recall." That is the correct word." He signed and laid the document in a wire basket marked: "For Mr. Ginsberg"—his lawyer.

(To be continued)

NEWS FROM INDIA

Bank Of Baroda Scholarship For African Student

Applications are invited from African candidates in British East Africa for the Bank of Baroda Scholarship, 1956. A monthly stipend of Shs. 300 will be awarded to the selected candidate who will be required to work at the Bank of Baroda in Bombay for one year.

No diploma or degree will be awarded to the candidate after the completion of his training period. The selected candidate, who will be required to pay the cost of the passage to and from India, will also have to arrange and pay for his boarding and lodging. Necessary assistance in arranging accommodation will be given.

The candidate should have sufficient knowledge of English Senior Cambridge School Certificate and/or commercial diploma holders will be given preference.

The last date for receipt of applications on prescribed forms, obtainable from the Indian Commission, Nairobi, is 15th May 1956. Any enquiries and applications should be addressed to the Second Secretary (Education) Indian Commission, P.O. Box 2274, Nairobi. Original certificates or testimonials should not be sent in any case.—(ISI).

Indian Rice For Pakistan

India is to loan 15,000 tons of rice from her stocks to Pakistan to help her tide over the present rice shortage in East Bengal. Pakistan, in turn, is to supply India with 15,000 tons of wheat.

Both countries will return the loaned foodgrains.

Indian Cloth For Palestine Refugees.

India has contributed 250,000 yards of cloth to the United Nations Relief and Works Agency for the children of Palestine refugees.

India Helps Asian Countries In Tech. Training

Over 200 officials, mostly from Asian countries, are now receiving training in technical and other subjects in India. The trainees are from the Philippines, Ceylon, North Borneo, Indonesia, Afghanistan, Lebanon, Jordan and Yemen.

Training is given under the Colombo Plan and various other schemes of the United Nations.

Of the 207, 142 are receiving training in defence establishments in India.

STUDY

through The School of Accountancy will be your greatest investment towards success in a well-paid business career. Your enquiry

BRINGS

you a FREE 72-page book "The Direct Way to Success", with details of The School's Postal Courses, which include Accountancy, Secretaryship, Costing, Banking, Municipal Service, Building Societies, B.Com. Degree. The

SUCCESS

of thousands of men holding top executive positions in business originated in The School's successful methods of teaching, founded on 46 years of practical experience.

To The Chief Careers Adviser, The School of Accountancy, (P.O. Box 4392), (2) Johannesburg. Please send me without obligation, and post free, a copy of the 72-page book "THE DIRECT WAY TO SUCCESS", giving full details of The School's Postal Courses.

NAME _____
ADDRESS _____

46 Years Successful Educational Service.

The School of Accountancy

ACCOUNTANCY HOUSE, 134 FOX ST., BOX 4392 (2), JOHANNESBURG. Also at: Box 2918, Cape Town; Box 1865, Durban; Box 95, Ladysmith, Natal.

SATYAGRAHA IN AMERICA

PASSIVE RESISTANCE is, for the first time since Gandhiji's monumental campaigns of Satyagraha, much in the American news. On December 1 of last year a city bus in Montgomery, Alabama, stopped in front of the Empire Theatre; after the "white" passengers had entered, the driver asked four Negroes to get up in order for one white person to sit down. Mrs. Rosa Parks refused, and she was taken from the bus and charged at the police station with violating the segregation law, which forces Negroes to sit in the back of buses and trains. Her trial was set for December 5. According to Thomas R. Thrasher's authoritative article "Alabama's Bus Boycott:" "On Saturday, December 3, a number of mimeographed and typed circulars were distributed in the Negro sections of the community calling on citizens to stage a one-day protest by not riding the city busses the day of the trial. I have never been able to determine just who initiated this planned boycott.....But on Sunday, the day before the trial, there was a news story in the local paper that carried the information far more widely than known, referred to it in their sermons that day.

By

GEORGE HENDRICK

"On Monday three-quarters or more of the usual Negro riders stayed off the busses. The extent of the protest was noticeable, for the fifty thousand Negroes who live in Montgomery constitute about forty per cent of the population and made up nearly seventy-five per cent of the bus passengers. This was an act of passive resistance on a monumental scale, which could not be passed off as simply a product of outside interference, agitation, or intimidation."

Mrs. Parks was fined fourteen dollars. That night five thousand Negroes met at the Holt Street Baptist Church and passed resolutions calling for the continuation of the bus boycott "until some arrangement has been worked out between citizens and the Montgomery City Lines." Those present agreed to make their cars available to get others to work.

Almost three months after the bus boycott began, the grand jury indicted approximately one hundred Negroes for participation in the boycott. Mrs. Parks, who

had refused to pay her fine and had been sentenced to jail, was among those indicted. The indictment seems dubious; it cited an anti-labour act banning boycotts passed over thirty years ago, whose anti-conspiratorial features have never been tested in the courts. ('Reporter,' March 8, 1956.)

Carey McWilliams has observed in the influential 'Nation':

"What is happening in Montgomery is in the nature of a miracle, something that has never happened before in the history of the South. A community which only a few years ago, like most Negro communities in the South, gave the appearance of being inert and apathetic, without structure or form, has, without any outside help or assistance, organised itself into a disciplined, articulate, superbly confident community. This transformation represents a fulfilment of the American dream, achieved in broad daylight, in the full but uncomprehending gaze of the nation and the world. Not the false American dream of sports cars, kitchens laden with gadgets but a realization of the real American dream of Freedom and equality and the dignity and worth of every human being

"If the Negroes win, the same non-violent Gandhian resistance may spread throughout the South. Hence the "white" South is determined to suppress it. At first the opposition could not believe the boycott would be sustained. Now an effort is being made to intimidate the leadership. Should intimidation fail, physical violence and terror may be used. Violence, in fact, has already been used. Yet the South should have the wit to recognize that the Montgomery Negroes cannot fail for the simple reason that they have already succeeded. Knowledge once given, we have been told, cannot be recalled. By indicting the leadership of this movement' the "white" South has—most ironically—not only advertised the methods used; it has acknowledged their effectiveness. Win or lose in Montgomery, this type of resistance is likely to spread." ('Nation,' March 3, 1956)

For many years Americans discussing Gandhiji's non-violence had contended that such campaigns could not happen here. Events in Montgomery indicate that they underestimated the practicability and appeal of Satyagraha.

Whenever, wherever infection threatens, doctors and nurses take elaborate antiseptic precautions. Nothing is left to chance. Almost every hospital and clinic, in Southern Africa, and in many countries overseas, relies on Dettol. This pleasant, non-poisonous fluid, deadly to germs, is harmless to the delicate human tissues the germs invade. In the home, as in the hospital, Dettol is the safe way to safety.

DETTOL

THE ANTISEPTIC DOCTORS USE

47

9551-2

The finest Indian Film Recordings Just Arrived, New Theatres

The greatest artist of our time hailed from
All-India Radio, Colombo, America and BBC

There is Magic in his Voice—Saigal!

NOW ON FOR SALE

	3	Records	£1	10s.	0d.
Shahjehan	3	"			
Tansen	3	"	1	10	0
Bagat Surdas	4	"	2	0	0
Lagan	4	"	2	0	0
Banphool (Kannan Devi)	4	"	2	0	0
Tadbir & Majboor	2	"	1	0	0
Dnsman	2	"	1	0	0
Dorte Matha	2	"	1	0	0
Zindigi	2	"	1	0	0
Devadas & Street Singer	2	"	1	0	0
Mysister	3	"	1	10	0
6 Loose Single Quavalee	6	"	3	0	0
Remo & Juliet Film	4	"	2	0	0
Shama	4	"	2	0	0
Meeru	6	"	3	0	0
Anmolgodhai	6	"	3	0	0
Zeenaath	6	"	3	0	0

Latest records Local Pressed and from India
you will always find them in our Stock

Books, Magazines, Pictures arriving
by Every Mail

D. ROOPANAND BROS.

MUSIC SALOON AND BOOKSELLERS

Phone 20707.

85 VICTORIA STREET,

P.O. Box 2524.

DURBAN.

African Viewpoint

A Constructive Approach

IN recent weeks I have taken the African National Congress sharply to task for some of its acts of omission or commission. In the process, quite a lot of dirty linen had to be washed in public. I do not think this is a bad thing. In human relations situations are often reached where it becomes no longer possible to be silent about a particularly objectionable development.

There have been friends of the cause of freedom who have asked themselves if this criticism of ANC policies helped the movement. I think the criticism did more good than harm. In the first place people must realise that whereas in the past Congress was always in the danger of splitting along lingual lines, that danger has almost been eliminated now. From my own knowledge of the mood and temper of our people a split will not be tolerated in the ANC. And Congress will not split just because the Left is attacked. Any leader who walks out of the ANC in the hope of getting his province—as was the practice in the past—to follow him would be inviting a lot of trouble for himself.

Bhengu of the Bantu National Congress, tried it, with heavy backing by the Government and the Nationalist Party. Even if he had not chosen the path that leads to gaol he would have fared very badly on the political plane. Determined efforts have been made to revive the ICU and I do not mind saying openly that the ICU died never again to rise. The developing unity of the community is becoming so strong that there is no room now for splits. In these circumstances secret diplomacy is out of place. The free and open discussion of our problems makes sure that the unity being forged will be based on solid foundations.

Against this background I must return to my original intention—which is to appeal for a re-orientation of Congress policy in the light of situations created by the resistance campaign.

I have written and said that one of the changes brought about by the resistance campaign was that it transformed what was the liberation struggle of the African people into the fight of all democrats against apartheid totalitarianism. It did something else: it showed the country and the

world that the African's potential for bringing apartheid crashing to the ground was turning into a reality. Almost overnight the African people found themselves having in their hands the initiative to influence events in any direction they chose. The wholesale banning of African leaders was, in fact, a frightened move by the government to arrest this fatal process—fatal for apartheid.

By

JORDAN K. NGUBANE

I do not think it can be arrested. You cannot change the mind of nine million people united in purpose and in sentiment. You can only delay their march to their declared goal. At best the bans are irritating stumbling blocks.

In the light of the changes brought about by the resistance campaign the African National Congress, on behalf of the African people, found itself suddenly confronted with offers of alliances from every side. Every side wanted to enjoy the confidence of the African community. The Nationalists, as I have already pointed out, actually backed Bhengu in the belief that he would eclipse Luthuli and get the masses of his people to line up heavily on the side of the apartheidists. From the extreme Left came other attempts to win the African masses over to their side. Efforts were made to create a federal organisation which, in the end, would swallow up the ANC, the SAIC, the Congress of Democrats and the Coloured People's Organisation. This body would be dominated by the Left and the Freedom Charter is the programme on which the federal body would ask for the support of African millions.

From the Centre the White liberals who had either been in the United or Labour Parties or belonged to no party at all banded together with non-White liberals and set up a political party which, they hoped, would win the confidence of the African.

These developments placed the African National Congress in quite an interesting position. The ANC itself was not really a political party. It was a liberation movement in which people with

diverse political outlooks joined hands against the common political enemy—apartheid. But this was not the real problem which faced the ANC. The problem was the course to take in the face of stretched hands offering alliances from the Right, Centre and Left.

I do not think the ANC distinguished itself here. There were errors of calculation and lack of probity in deciding on the course of action. Besides, the ANC did actually allow itself to be stampeded in certain directions. I think that phase is passing. The ANC is regaining its bearings.

But the ANC that is regaining its bearings is a badly battered ANC. It is of very great significance that it emerges from the crisis it has been through intact. Credit for that goes very largely to the President-General himself, Chief A. J. Lutuli. It goes, also to the African man-in-the-street who kept his level-headedness and resolutely refused to be stampeded to the Right or the Left. But physically, Congress is weaker though morally stronger.

I do not think the apartheidists will go very far in their efforts to build up an African branch of the Nationalist Party. The African can has suffered too much at the hands of the colour-conscious. By and large he will not see virtue in those who regard him as an enemy.

(To be Continued)

Friendly Relations Between African And Indian Students

Uganda Leader's Praise

New Delhi, March 9.

DR. E. M. K. MUWAZI, leader of the good will delegation from Uganda now visiting India, said in New Delhi that members of the delegation had found relations between African and Indian students at Delhi University friendly and brotherly.

He expressed the hope that this relationship of cordiality and friendship at the University would bind them into closer and friendly ties in years to come.

Dr Muwazi, along with other members of his delegation visited the Delhi University and were taken round the various faculties by the Vice-Chancellor, Dr. Mahajani. They also visited the Department of African studies and stayed there for lunch with the students.

Giving his impressions, Dr. Muwazi said he was happy to find that the relations between the teacher and the taught at the University were informal. The remarkable thing, he said, was that the Indian students freely mixed with the African students and that there were no class barriers between Indian and students studying at the University.

Five out of six members of the delegation left for the Bhakra Nangal dam to begin their four-week tour of India. The sixth, Mrs. P. Kisosonkole, is staying behind in Delhi to meet representative of Women's organisations and to see some of the projects of the Indian Social Welfare Board.—ISI.

Plants With An Ear For Music

Lucknow, (India).—A local scientist claims that plants have an ear for music and a marked preference for the female voice.

When "entertained" by music, plants will grow faster, he says. Dr. C. T. N. Singh, the scientist, spent 10 years on his research at the Annamalai University, South India.

He said his first visual proof of his theory was when he saw a movement in a hydrilla leaf as he played tunelessly on a metal rod.

During the past three years, Dr. Singh claims to have treated sugar cane, tapioca, sweet potatoes and other plants to soothing music with good results.

Large-scale research on the effect of music on plants is now in progress at the International University, where music is broadcast through microphones to listening plants.—Sapa-Reuter.

Things In General

Black Sash

"Male Observer" writes as follows in the 'Natal Mercury' dated March 11:—

Sir,—Your issue of the 10th instant carried a front page article about alleged assaults on women of the "Black Sash" movement.

If the information contained in the article is correct, then it is high time that these "foolish virgins" realise that politics should be left to the menfolk and that they should return to their kitchens and families where they belong and stop making fools of themselves. By their continual nuisance (as their stupid demonstrations obviously do not have the desired effect) they are trying people's patience to the extreme and consequently must get what they deserve. In politics as in war one cannot expect to use a petticoat as a shield.

India's Resolution

In U.N.

India is to put forward a resolution in the United Nations Trusteeship Council which will propose that the International Court at the Hague be asked to give a ruling on whether the USA had a right to carry out hydrogen bomb tests on trust territories in the Pacific.

The Indian delegate, Mr. Krishna Menon, announced this in the Council at New York on March 2 while supporting the substance of a Soviet resolution asking the Trusteeship Council to declare that nuclear tests in trust territories were inadmissible. The Soviet delegate did not press his resolution to vote.

The United States Atomic Energy Commission announced that extensive series of hydrogen and atomic tests would begin some time after the 20th of next month in Marshall Islands, a trust territory administered by the USA. The Commission also announced that it would seal off a danger zone of more than 375,000 square miles in the Pacific during the tests.

Cat Gives Gas Alarm

A cat saved its master and mistress from being gassed in their sleep by jumping on their bed and waking them up.

Fumes of a neighbouring flat, where a man had committed suicide by turning on the gas, had invaded the kitchen where the cat slept and were spreading to the bedroom.—Sapa-Reuter.

Postman Said "No"

Chania (Crete).—The postman at the village of Paralao, near Chania, said "No" when asked to deliver a letter to a donkey.

Nothing would move him; He said if he delivered it the Post Office rule of secrecy would be broken, since the donkey could neither open the letter itself nor read it.

The letter came from the daughter of the donkey's owner.—Sapa-Reuter.

Dalai Lama's House Becomes A School

Hongkong.—The house, in a Chinese village in Chinghai province, where the spiritual leader of Tibet, the Dalai Lama, once lived, has been turned into a school, the new China News Agency reported.

The Dalai Lama gave the house, and a money gift to equip it, and the school has been named after him, the agency said. It is in the Dalai Lama's home village.—Sapa-Reuter.

Distance Lends

Enchantment

Canberra.—A pipe band engaged to play at a dinner given by the Liberal Federal Council for the Prime Minister, Mr. Robert Menzies, was banished from a Canberra hotel dining hall because it "deafened" guests with its first number.

For the rest of the evening the band played from the hotel gardens.—Sapa-Reuter.

Chivalry

Tangier.—A obnoxious pick-pocket who robbed a young American woman tourist of her purse, returned her passport by dropping it in a letter-box.

He kept her money, and her return ticket from Le Harve to New York in the liner Liberte.

The tourist, who called briefly at Tangier in the Italian transatlantic liner Conde Biancamano, was unable to replace the passport at short notice, and re-embarked without it. It was forwarded on to her by the United States Embassy.—Sapa-Reuter.

Mourners Fight At

Funeral

Sao Paulo (Brazil).—Mourners fought at a funeral in Sao Paulo because some wished the coffin to be taken to the cemetery in a hearse and others wanted to carry it there themselves.

Advocates of the motor hearse won by driving off the coffin while the others were arguing

The rest chased it by a taxi and a fight developed at the cemetery. One of the mourners ended in hospital.

World Record Price

Paid For Ram

Canterbury (New Zealand).—A ram sold at the Canterbury stud fair fetched the world record price of 1,750 guineas.

The ram came from the Panchbowl stud of Mr. H J. Andrew, of Maheno, North Otago.—Sapa-Reuter.

Arms No Solution For

Problem Of Peace

Defence Secretary Wilson said in Washington that military power will not solve the world's problems to achieve peace.

An intensification of the arms race, he said, would bring "no more security for peace than has been achieved up to now."

He told a news conference, however, that although he was reluctant to support larger armed forces, he did not favour military reductions "to levels so low that we would attempt aggression or to force aggression upon other peoples."

Speed-Up For

Seamstresses

Prague.—Seamstresses in Czechoslovakia are preparing for a speed-up with a sewing machine which, according to the Ceteka news agency, makes 5,000 stitches a minute.

The agency said the new machine is already in production

and supersedes existing models which sew a mere 1,200 stitches a minute.—Sapa-Reuter.

Sword 3,000 Years Old

Yamagata (Japan).—University authorities in Yamagata have determined that a bronze cast sword found by a stonemason is "the oldest sword discovered in Japan."

It is believed to have originated from the Asian mainland.

Archaeologists of Yamagata and Kyoto universities said the sword is more than 3,000 years old.—Sapa-Reuter.

Japanese Women

Take Up Wrestling

Tokyo.—Women's professional wrestling is rapidly becoming popular in Japan.

Already eight or nine women wrestler's associations are in existence, whose members model themselves on the holder of Japan's light-heavy weight wrestling title, Yoshiko Yamamoto.

Yoshiko was once a fashion model.—Sapa-Reuter.

R. VITHAL

Bookkeeper, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No. 213 Macosa House, Second Floor, 17 Commissioner Street, Ferreirastown, Johannesburg. 'Phone 33-1654.

BONES WANTED

We Pay
£7 PER TON
F.O.R. your
Station or Siding

BAGS RETURNED RAILAGE PAID

For Full Particulars write to:

THE
BULL BRAND
FERTILIZERS LTD.

SARNIA,

NATAL.

Wit And Humour

"My good man," said the kindly lady welfare worker, "I hope that since you have come here you have had time for meditation and have decided to correct your faults."

"I have that, lady," replied the prisoner. "Believe me, the next job this baby pulls, he'll wear gloves"

—o—

The warden was quite apologetic "I'm sorry," said he to the prisoner who was being released, "but we apparently kept you here a week longer than we should have."

"That's all right, warden," replied the freedman magnanimously. "Just credit it to my account."

—o—

It was the day after the murder trial and an inquisitive neighbour stopped the defendant's young brother to enquire: "Well, Willie, how did your brother come out?"

"They're going to put him in jail for a month," replied Willie

"A month!" was the amazed exclamation. "That's certainly a light sentence for cold-blooded murder"

"Oh, I don't know," said the boy. "At the end of the month they're going to hang him"

—o—

"The new member claims to be related to you and says he can prove it!"

"The man's nuts"

"Yes, but that may be mere coincidence."

—o—

In the best traditions of salesmanship the assistant was ultra polite. "Oh, no," he told a customer, "it's no trouble, madam."

She surveyed the counter piled high with shirts. Still dissatisfied, she said, plaintively: "You've nothing really suitable for my husband."

"We have another seven shirts we can show you, madam," replied the weary man with desperation in his voice "And, if none of those will do, perhaps you could change your husband!"

The nervous gentleman almost fainted when the highwayman pointed a long nasty looking gun at him "For g-goodness s-sake," he pleaded, "b-be careful. T-that g-gun might g-go off,"

"So what?" said the robber indifferently. "I can easily reload it."

—o—

The prisoner called at the warden's office. I'd like permission to write to the Governor asking for a pardon," he requested.

"What grounds do you have for a pardon?" asked the warden.

"Well, sir, I'm afraid of corrupting the other prisoners," explained the man. "It seems that I'm the only guilty man in this prison"

—o—

Two men in a lighthouse saw a small boat rowed towards them. When it was about half a mile away it began to sink, so one of the men went to the rescue.

"It is a good job you pulled me out of the sea," said the stranger when he reached the lighthouse, "because I have come to see you about your income tax."

—o—

"All my wage increase means, my dear, is that we have now a little more means to live beyond"

—o—

During a session of Court there was so much talking and laughing going on that the judge, becoming angry and confused, shouted in anger:

"Silence, here! We have decided half a-dozen cases this morning and I haven't been able to hear a word of them."

—o—

A man who received a life sentence killed himself in the Courtroom. The Judge added another ten years for contempt of Court.

—o—

She: "John, dear, there's a burglar in the house"

He: "Sh-h don't move, maybe he can open the window we haven't been able to open since the painters were here."

Caneland Causerie

By "PARDESI"

* * *

The true University of these days is a Collection of Books.—Carlyle.

PARDON me if I fire a gentle broadside into our freshers at our local university. I hope I am not stirring up a hornet's nest in the process, as my unenviable frame cannot withstand knocks from fiery freshettes!

My big grumble is this: Why must freshers, and especially the female of the species, go gadding, about down Warwick Avenue with their massive volumes almost slipping out from under their shoulders. One silly thing the other day seemed as if she had the whole of Brook Street Library with her together with a part of the University Library thrown in! She created quite a stir at the bus rank, and seemed immensely pleased with herself.

Come on freshers! If you want to carry learned things around, then let your heads do the job.

A volume or two, of course, is a safe margin for modesty; but please, not those mobile libraries

Warwick Avenue—

Bee Hive

Come with me to the noisiest spot in Durban—the Warwick Avenue Bus Rank—where screeching tyres, hysterical fruit vendors and uncouch passengers create an irritating, sickening cacophany.

Five o'clock is the peak hour, and if you want to miss your loaded wallet, just push yourself through the milling crowd. Professional pickpockets operate with incredible speed, and so spare you the shock of making an immediate discovery, bless their souls!

Me—I like my wallet, even if its contents are a bit undernourished these days. So Warwick Avenue is one place where you just won't find me.....

Tut! Tut! Mr. Kumalo

Mr. Henry Kumalo, a journalist from Egoli—city of mine dumps and dumb blondes—has made Durbanites angry.

He blatantly says Durbanites are dull, cold and unsociable. "They fish for money," he wrote in a Sunday paper last week.

Mr. Kumalo didn't know what he was saying. There is a high price for his scalp in Durban now!

Walking Alone

There was a time when gentlemen who stuck to their principles at the risk of losing their friends were cheaper by the dozen. This push-button age of ours seems to have driven away all virtues from men. People have acquired a remarkable ability to sweeten their words, and like Shakespeare's Iago, do a lot of unpleasant things behind you.

Confere Mr. S. is therefore a remarkable person by present standards. I have known him for a year now, and during this period, "friends" have left him, as if he were a snob.

Yet, he is nothing of that kind. Simplicity should be his middle name, and very often he is misunderstood for holding onto his principles.

Why do I write so about him? The fact is, this world needs more of the type he represents. Is it asking for too much?

My Barber

My barber is a nice fellow, and now for the 2/6, he even gives you a free shave and a glass of orange juice, like they do in Egypt;

I am thinking seriously of having a haircut every other day!

Distin' Winter Pricelist of all Winter and Spring varieties of Bulbs, Flower and Vegetables Seeds. Free copy posted upon request to Distin's Seeds Ltd., P.O. Box 2060, Johannesburg.

Cuticura

SOAP

The medicinal and toilet properties in Cuticura Soap not only cleanse the skin thoroughly, but help it to retain its beauty and its natural moisture, so easily dried out in hot climates.

For Flawless COMPLEXIONS

44

BOOKS FOR SALE

GANDHIANA—D. G. Deshpande—(A Bibliography of Gandhian Literature)	5	0
PILGRIMAGE FOR PEACE—Pyarelal	12	6
TO STUDENTS—M. K. Gandhi	6	0
BAPU—Marry F. Barr	4	0
COMMUNAL UNITY—M. K. Gandhi	25	0
FAMOUS PARSIS	7	6
SEVEN MONTHS WITH GANDHI	12	6
A RIGHTEOUS STRUGGLE	2	3
GANDHIJI AS WE KNOW HIM—Intimate and delightful incidents by various writers	9	0
NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR	15	0
Vol. I.—M. K. Gandhi	15	0
NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR	14	0
Vol. II—M. K. Gandhi	14	0
FROM YERAVDA MANDIR	1	0
Diet and Diet Reform—Gandhiji	5	0
Cleanings—Mira	1	6
Selections from Gandhi—N. Bose	10	0
Bhoodan Yajna	2	0
Sardar Vallabhbhai Patel (Vol. I)—N. D. Parekh	15	0
The Diary of Mahadev Desai—V. G. Desai	12	0

Obtainable from:

"INDIAN OPINION,"

P. Bag, Durban, Natal.

BOOKS FOR SALE

Ramanama—M. K. Gandhi	2	0
An Atheist With Gandhi—Gora G. Rao	2	0
Key to Health—M. K. Gandhi	1	6
A Gandhi Anthology (Book I)—V. G. Desai	1	3
Gandhian Ethics—Benoy Gopal Ray	2	6
Basic Education—M. K. Gandhi	2	6
Bapu's Letters to Mira (1924-48)	7	6
For Pacifists—M. K. Gandhi	2	6
The Educational Philosophy of Mahatma Gandhi	8	6
To Women—Amrit Kaur	1	0
Drink, Drugs and Gambling	5	6
To the Students—M. K. Gandhi	8	6
Unto This Last—M. K. Gandhi	1	0
The Gospel of Selfless Action or The Gita According to Gandhiji	8	6
(Translation of the Original in Gujarati with an additional introduction and commentary)		
—Mahadev Desai	8	6

Obtainable From:

**Indian Opinion,
P. Bag, Durban, Natal.**

BOOKS FOR SALE

WHAT IS WRONG WITH INDIAN ECONOMIC LIFE?	3	0	EMNIENT AMERICANS WHOM INDIA SHOULD KNOW—Jabez T. Sunderland	6
—Dr. V. K. R. V. Rao	3	0	SOVIET ATTITUDE TOWARDS CHINA	5
COTTAGE INDUSTRIES AND THEIR ROLE IN INDIAN ECONOMY—Prof. Rao	2	6	Pacts And Facts—Stanley Powell	5
THE DELIVERANCE (A picture of the palpitating life of the joint family)	4	6	AMONG THE GREAT (Conversation with Romain Rolland, Mahatma Gandhi, Bertrand Russell, Rabindranath Tagore and Sri Aurobindo)—Dilip Kumar Roy	23
INDIAN STATES' PROBLEM (Gandhiji's Writings and Utterances)—M. K. Gandhi	10	0	TWO HISTORICAL TRIALS IN RED FORT—An account of the trial of the Officers of the I.N.A.	14
FOUNDATIONS OF PEACE (Ortical study of the conditions which precipitated two world wars—K. T. Shah	15	0	WHY CRIPPS FAILED (Documented account from the Indian Nationalist point of view)—M. Subrahmanyam	2
INDIA SPEAKING (Various contributions on economic, political, cultural and social problems of modern India)	15	0	GANDHI-JINNAH TALKS (Text of Correspondence and other relevant matter)	2
DELHI DIAY—Gandhiji	10	0	THE STORY OF MY EXPERIMENTS WITH TRUTH—M. K. Gandhi	15
MY GANDHI—Dr. John Haynes Holmes	12	5	UPANISHADS FOR THE LAY READER—C. Rajagopalachari	6
A SURVEY OF RACE RELATIONS (1934-54)	5	0	VEDANTA THE BASIC CULTURE OF INDIA—C. Rajagopalachari	5
A PROPHET OF THE PEOPLE—T. L. Vaswami	3	6	INDIAN CHRISTIANS—G. A. Natesan	7
GITA MEDITATIONS—T. L. Vaswami	8	6		
KRISHNA STORIES—T. L. Vaswami	7	6		
A VISION OF FUTURE INDIA—K. G. Maehruwala	2	0		

Obtainable from:

**'Indian Opinion,'
P. Bag, Durban, Natal.**

Cable & Tel. Add.: "HARGVAN".

Phone 29388.

P. HARGOVAN & CO.

(PTY.) LTD.

**WHOLESALE MERCHANTS
AND IMPORTERS.**P. O. BOX 1250.
155/7 Warwick Avenue
DURBAN.

Tel. Add: "Charotar" Telephone: 33-9885.

MANCHESTER TRADING

—CO. LTD.—

ESTABLISHED 1923

Wholesale Soft & Fancy Goods Merchants

—&—

Direct Importers.

47., Commissioner Street,
JOHANNESBURG.**DELHI DIARY**

By Gandhiji

This is a collection of Gandhiji's prayer discourses which he delivered during his last stay in Delhi.

Dr. Rajendra Prasad in his foreword says:

".....In these pages one can read the anguish which he (Gandhiji) felt and the superhuman effort which he was making to restore and re-establish human standards of life and conduct amongst us."

Price: 10s.

Obtainable from:

'Indian Opinion,' P. Bag, Durban, Natal

Seven Months With Mahatma Gandhi

Being an Inside View of the Non-co-operation Movement of 1921-22

By Krishnadas

Abridged and edited by Richard B. Gregg

Writing of the two volumes of which this is an abridgement Gandhiji wrote: I have gone through

FOR ...

RUBBER STAMPS

AND

PRINTING

CONTACT ...

STANDARD**PRINTING PRESS**

GENERAL PRINTERS

AND

RUBBER STAMP MAKERS

73 BEATRICE STREET, — DURBAN.PHONE 61006.
P.O. BOX 2782.TELEGRAPHIC ADDRESS
"QUICKPRINT"

ESTABLISHED 1927.

'INDIAN OPINION'

(Founded By Mahatma Gandhi In 1903)

**For The Moral, political and
Social Advancement Of Indians
In South Africa.**

Published Every Friday.

Subscription Rates*Payable Always In Advance.*

Within the Union £1 10s. 6d. Annually

" " " 15s. 6d. Half-yearly

Outside the Union £1 15s. Annually

" " " 17s. 6d. Half-yearly

Become a Subscriber and persuade your friends
to do likewise.

પુસ્તક ૫૪ મું—અંક ૧૧
તા. ૧૬ માર્ચ, ૧૯૫૬.
છુટક નકલ પે. ૬
૨૨ શુક્રવારે બહાર પડે છે.

ઇન્ડિયન

ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.

નીતિ અને પ્રીતિ

(શ્રી ઉજ્જવળા કુમારીજી)

યજ્ઞ એટલે શું?

આમડાંનાં લોકોને પૂછીએ છીએ કે “લોકોનો રંજ કયો?” તો કાંઈ કહેશે કે “કાળો” પણ જે બેકુત હશે, હળવતી બેકનારો હશે તે તો કહેશે કે, “લોકોનો રંજ તો ચાંદી જેવો ધોળો હોય છે.” જેને કાળો રંજ કહે છે તે તો વિકૃતિ છે, મૂળ રંજ પર ચઢેલો કાટ છે. કાટ ધસાઈ જાય છે ત્યારે લોકો ચાંદી જેવું ચમકે છે. ધસાતું લોકો માત્ર ચાંદી જેવું જ નથી હોતું, રેશમ જેવું, સુંવાળું પણ હોય છે. પણ જે ધસાતું નથી તે કાંઈ હોય છે, ખરખરવું હોય છે અને જેના ઉપરથી કાટની પોપડીઓ ઉખડે છે. ધસાઈને નહીં તો પોપડી ઉખડીને તો એ શ્યામું થવાતું જ. પણ ધસાઈને એણું થાય ત્યારે યજ્ઞ કહેવાય છે. મને તો સંસ્કૃત આવડતું નથી. મારા પત્નિમાને મ આવડે નહીં. એટલે સંસ્કૃતમાં જેની શી વ્યાખ્યા હશે તે તો જાને ખબર? પણ હું તો કહું છું કે યજ્ઞ એટલે પરોપકાર માટે ધસાઈ છૂટવું.

—રવિશંકર મહારાજ

શિકારી જ્યારે કોઈ જંગલમાં જાય છે ત્યારે એ જંગલનાં પ્રાણી ભયભીત બની આમ તેમ હોડવા લાગે છે. આખરે જ્યારે એ ભયભીત થયેલાં પ્રાણીઓ શુક્રનો આશ્રય લે છે ત્યારે સુરક્ષિત બને છે. એવી જ રીતે જરા, વ્યાધિ અને મરણ એ સંસારના મહાન શિકારી છે. પ્રાણીમાત્ર એ ત્રણ શિકારીઓથી ભયભીત રહે છે એ ત્રણેલાં પ્રાણીઓને ભય સુકત થવાનો માત્ર એક જ માર્ગ છે અને તે ધર્મશુક્રનો આશ્રય લેવાનો.

ધર્મશુક્રમાં પ્રવેશ કરવાનાં બે દ્વાર છે. એક નીતિનું અને બીજું પ્રીતિનું. એ બંને દ્વારોમાંથી ધર્મશુક્રમાં પ્રવેશવાથી જરા, વ્યાધિ અને મરણરૂપી ત્રણે શિકારીઓના ત્રાસથી સુકત થવાય છે. સિદ્ધાંતી બંને બાબતોમાંથી જે એકાદ બાબત પણ ધસાઈેલી હોય તો સિકકો અલણુ તરીકે સ્વીકારતો નથી. એજ પ્રમાણે નીતિ અને પ્રીતિ એ બેમાંથી એકેમાં યે કંઈ એણું હોય તો તે ન જ ચાલે.

હીરો નાનો હોય છે છતાં પણ સંસારની બધી સુખ સામગ્રી એમાં ભરેલી હોય છે. ખંગલો, મોટર, વસ્ત્રાભૂષણ બધું એનાથી સુલભ બને છે તેમ હીરાની પેઠે નીતિ પણ એક નાનો શબ્દ છે છતાં એમાં મનુષ્યનાં અનેક વિધ કર્તવ્યનો યોગ સમાયો છે.

નીતિવાન હોવાનો પ્રથમ અર્થ એ છે કે મનુષ્યે પ્રમાણિક બનવું જોઈએ. હું એના પર વિશેષ ભાર મૂકું છું કારણ કે ચારિત્ર્યનો પાયો પ્રમાણિકતા છે. એક તાજે બનાવ છે. એક અમેરિકન પ્રવાસી યુરોપની યાત્રા કરવા નીકળ્યો. એની પાસે એક મુંદર અને અત્યંત કીમતી કેમેરા હતો. કુદરતી સૌન્દર્યનો એ રસિયો હતો. એણે અનેક રમણિય સ્થળોના ફોટા લીધા હતા તેમાં સ્વીટઝરલેન્ડના ફોટા વિશેષ હતા, યાત્રાથી પાછા ફરતાં તે પેરીસમાં પોતાના એક મિત્રને ત્યાં ઉતર્યો. પોતાના મિત્રની મોટરમાં તે પેરીસમાં ફરતો અને અનેક રમણિય દ્રશ્યો કેમેરામાં ઝડપતો. ત્યાંથી એ લંડન ગયો. રસ્તામાં એનો કેમેરા ખોવાયો. બહુ શોધ્યો પણ જડ્યો નહીં. કેમેરા પર નામ ઠામ પણ લખ્યાં ન હતાં એટલે તે પાછો મળે એવો સંભવ ન હતો. ઇંગ્લેંડથી તેણે પેરીસના પોતાના મિત્ર પર પત્ર લખ્યો કે કેમેરા, શુભ થયાની હકીકત જણાવી. પંદર દિવસ પછી એના મિત્રનો જવાબ આવ્યો કે તમારો કેમેરા એક ભાઈને મળ્યો છે. એ ભાઈ બે દિવસમાં લંડન આવનાર છે, તમે ત્યાં જ રહેશો. એ ભાઈ તમને કેમેરા આપી જશે.”

બે દિવસ પછી જ્યારે એ ભાઈ કેમેરા લઈને આવ્યા ત્યારે અમેરિકન પ્રવાસીએ તેનો આભાર માની પૂછ્યું: “ભાઈ! કેમેરા પર મારાં નામ ઠામ તો હતાં નહીં, તો પછી તમે મને કેવી રીતે શોધી કાઢ્યો?”

“કેમેરા ટ્રેનમાં મારા સામાન સાથે આવી ગયો હતો. એના માલિકની મેં ઘણી શોધ કરી પણ મને ભાગ મળી નહીં. એટલે મેં છાપામાં જા. ખ. આપવા વિચાર્યું. પછી મને વિચાર આવ્યો કે કેમેરામાં ફોટા છે અને ધોવડાવી જોઈ તો કદાચ ખબર પડે. ફોટા ધોવડાવ્યા પણ તે તો બધા કુદરતી દ્રશ્યોના હતા. સહસા એક ફોટામાં એક મોટર ઉભેલી જણાઈ, એ મોટરનો નંબર જણાવા મેં એ ફોટાને સીતોર ધણે મોટો એન્લાન્ડ કરાવ્યો ત્યારે એનો નંબર જણાયો. એ નંબરની મોટરના માલિકની તપાસ કરી તો તે તમારા મિત્રની નીકળી. એમણે તમારાં નામ ઠામ જણાવ્યાં અને તે પ્રમાણે હું અહીં આવ્યો.” અમેરિકન પ્રવાસીને ઉપલી હકીકત સાંભળી ઘણો આનંદ થયો. એમણે પેલા ભાઈને થયેલા ખર્ચના પઈસા આપવા ઘણો આગ્રહ કર્યો પણ તેમણે સાફ ઇન્કાર કર્યો!

આજ રીતે પ્રમાણિકતા દરેક મનુષ્યે-પછી ભલે તે ગરીબ હોય યા શ્રીમંત, શિક્ષિત હોય કે અશિક્ષિત, બાળક હોય કે વૃદ્ધ, સ્ત્રી હોય કે પુરૂષ-દરેકે અપનાવવી જોઈએ. અને (અનુસંધાન માટે જુઓ ૧૨૬ પાનું)

ધીરુભાઈ પી. નામક

ભુકકીપર, મુસાફરી, વીમાનાં અને જનરલ એજન્ડ
ઈન્ડિયાન અગર ફનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ ઈરિયાઈ અગર જમીન
માટે મુસાફરી કરવા વેર યોગ્ય અમારી મારફતે છુટ્કો કરો.
ઈન્ડીયા, અમગ, ચોરી, ફલ્લડ, બહરમાત, પેટ્રોલિયમ, વિગેરેના વીમા અને
ઉત્તરાની આપીએ છીએ.

ઈન્કમટેક્સ, પરસનલ ટેક્સ, ડિસાલના ચોપડા લખાવવા રેવન્યુ ક્લેયરન્સ
સર્ટીફિકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો પાસપોર્ટ તેમજ ઈમીગ્રેશનને લગતી
ખાખતોમાં કોઈ પણ ફી લીધા વિના અમે ગફત સલાહ આપીએ છીએ.
નેચનલ ટ્ર્યુન્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન ઝાંડે ચોરટ્રલીયા અને ચોઈરાપર
ઈનરયુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ.

Phone : 33-9033. 29e Commissioner Street,
JOHANNESBURG.

કરનીચર! કરનીચર!! કરનીચર!!!

બેંકીંગ સુટ, ઠાઈર્નીંગીંગ સુટ, વોઈરોઇ, ઈરેસીબ, એસ્ટ,
સાઈલેન્સ ઓઈફીસ ડેસ્ક, બુક કેસ, ટેબલ, તાંબુ કીકાચત
લાવે ખરીદી શકોશો. જાતે પધારી લાલ લેવા શુકશો નહિ.

—ઓફસ, ટેબલ અને ફીચન ડેસ્કર—

જે હમારી ફેબ્રેમ નીચે તઈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશાં તઈ-
યાર રહે છે. માન રોહડા ભાવેના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર
આગલ વધારો.

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2526.

ચુનીલાલ પ્રધર્સ

હમણાંજ ખુલ્લો મુકલો માલ!

ન્યુ ઇરા હાપેલી નીનન સાડીઓ ૬ વાર શી. ૪૯-૬
જરીની કીનારવાળી ન્યોરનેટ ૪૫" વારની શી. ૧૫-૦
પાટલી પાલવ અને આખી ભાત વાળી
રેશમી હાપેલી સાડી પા. ૭-૧૦-૦ થી ઉપર
બેવડી કીનારની સાડી કેપ ૪૫" વારની શી. ૩/૧૧ થી ઉપર

સુતરાઈ સાડીઓ છેલ્લી હબના રંગો અને હાપો વાળી
પાંચ વાર શી. ૨૭-૬ થી ઉપર
૭ વાર શી. ૩૯-૬ થી ઉપર

C.O.D. અને ટપાલથી આવેલા ઓઈરેને તુરત ધ્યાન
રેવામાં આવે છે.

જોઈએ તો સામ્પલ મોકલીશું.

ચુનીલાલ પ્રધર્સ

(પ્રા.) લીમીટેડ

૬૩ વીક્ટોરીયા સ્ટ્રીટ, ડરબન.

ફોન : ૨૪૦૦૩

પી. ઓ. ઓફસ ટરર.

Telephone :
20951

177 Grey Street
DURBAN.

Bhagat's Vegetarian Lounge

(Prop: G. L. BHAGAT)

Ghee Sweetmeat Specialists

Receptions and Wedding Parties Catered For

ટેલીફોન :
૨૦૯૫૧

૧૭૭ ગ્રે સ્ટ્રીટ
ડરબન.

ભગત્સ વેજેટેરીયન લાઉન્જ

(પ્રોપ્રાયટર : જી. એલ. ભગત)

ધીની મીઠાઈઓના સ્પેશલિસ્ટ

મેળાવડાઓ, લગ્ન પ્રસંગોએ અમે મીઠાઈઓ પુરી પાડીએ છીએ.

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન”

શુક્રવાર તા. ૧૬ માર્ચ, ૧૯૫૬.

ગોરી સ્ત્રીઓ હવે સુરક્ષિત નથી

વહા પ્રધાન અને ધારાસભાના કેટલાક સભ્યો જ્યારે બેહાનીસબર્ગ આવ્યા ત્યારે એર પોર્ટ પર ગોરી સ્ત્રીઓ રીવાજ મુજબ કાળા પટ્ટા પહેરીને નેશનલીસ્ટ સરકારે કરેલા બંધારણના લંગના વિરોધ તરીકે શાંત દેખાવ કરવા ભેગી થઈ હતી. ગોરા પ્રેસના ખબર પત્રીઓના હેવાલ મુજબ આ કારણસર વડા પ્રધાનના ગોરા અનુયાયીઓએ તે સ્ત્રીઓ પર હાથ ચાલાકી ચલાવી હતી.

આ એક એવું પગલું છે કે તે પર દરેક સાઉથ આફ્રિકનોએ ઉઠા વિચાર કરીને સામનો કરવો જોઈએ પ્રથમ એ નાણું જરૂરી છે કે ગોરા પુરૂષોએ તેમની રીતઠાત અને સ્ત્રી સન્માનના વિચારોને ભૂલી જઈ નહિરમાં સ્ત્રીઓ ઉપર હાથ શા માટે ઉપાડયો ?

આનો જવાબ સહેલો જ છે. હંમેશાની જેમજ વડા પ્રધાન હાલમાં પણ ગોરા સાઉથ આફ્રીકને કહે છે કે રંગભેદની નીતિને સ્વીકારમાં જ સાઉથ આફ્રીકની ગોરી પ્રબલી હેયાતી સમાયેલી છે. ખીલ શપ્દોમાં કહીએ તો વડા પ્રધાન અને નેશનલીસ્ટ પાર્ટી બંને ગોરા સાઉથ આફ્રીકને તેના લોહીથી વિચાર કરી બહારના રંગ ઉપરથી જ સાંકે બરાબ ભેવાતું ઉત્તેજન આપે છે.

આથી વડા પ્રધાનના અનુયાયીઓ એમ માને છે કે નેશનલીસ્ટ સરકાર જે કાંઈ કરે છે તે સાંકે જ કરે છે જ્યારે પણ તે લોકોનું વલણ જોડું છે એમ કોઈ સાબીત કરવા તઈયાર થાય છે ત્યારે તેની સામે ગમે તે રીતે કોઈ કરી તેને સુશું કરી દેવામાં આવે છે.

સાઉથ આફ્રીકના નહિર જીવનમાં આપણે એવે તબક્કે આવી પહોંચ્યા છીએ કે ત્યાં પહોંચતાં આપણે બે કડ્ડણ બના

વોમાંથી પેસાર થયા છીએ. પહેલું તો પ્રયોજન, હકીકત અને સત્ય એ ત્રણેનું નહિર કામમાં બહુ મહત્ત્વ નથી રહ્યું. ગોરી આમડી જ દરેક સ્ત્રીઓમાં આદિ અને અંત મનાય છે. અને પ્રતિજ્ઞાના શપ્દોનો કશો અર્થ નથી રહ્યો નીતિ અને નેકીની જ્યાં અવગણના થાય-અને જ્યાં રંગભેદ રાખવો એ સાંકે ગણાય-ત્યાં નેકી અને નૈતિક યોગ્યતાનો ત્યાગ જ થાય છે. પછી તેની આમડી ગમે તેટલી સરેહ હોય તો પણ માણસ તેને પોતાને જ તે પશુની મર્યાદામાં ઉતારી દે છે. ખીલ રીતે દક્ષિણ આફ્રીકમાં સારાં સ્ત્રી પુરૂષો પણ રંગ ભેદના કારણે સામાન્ય જંગલના શહેરીની કક્ષામાં ઉતરી જાય છે.

આ ઉપરથી ખીલું પગલું જેમણે જંગલની રીત અપત્યાર કરી છે તે લોકોએ તો વર્તનમાં અને ટેવમાં જંગલના રહેવાસીના જેમ જ વર્તવું રહ્યું પ્રતિકુળતાની દલીલમાં બળ જ કાયદે સરતું બની રહે છે જે સ્ત્રીઓ ભૂલી જાય કે તેઓ શારીરિક રીતે પુરૂષો જેટલી બળવાન નથી તો જ ખરી રીતે તેમના પર જંગલની રીતથી હાથ ઉઠાવવાની છુટ મળી શકે-એ પણ પોતાનાં જીવનનાં ચોક્કસ સ્થાન પર તેમનેરહેવાનું શીખવવા માટે જ. એજ આ નેશનલીસ્ટો કાળા પટ્ટાધારી સ્ત્રીઓ પ્રત્યે કરે છે.

દુકમાં આપણે એ દ્રષ્ટિબીંદુ પર આવીએ છીએ કે રંગભેદની સ્થિતિ વધીને મિશ્ર થતી જોઈએ પોતાની જાતિને અતિશુદ્ધ રાખવાનો હઠાગ્રહ રાખે છે તેના હાથમાં જ ગોરી સ્ત્રીઓ હવે સંરક્ષિત નહિ રહી શકશે. જે આફ્રીકનરનું નેશનલીઝમ દક્ષિણ આફ્રીકની રચનામાં આપણી-એટલે જાતિભેદ સિવાય દક્ષિણ આફ્રીકની સઘળી-સ્ત્રીઓને

નહિર સ્થાનોમાં હાજર રહેવાનું જોખમભરેલું બનાવે તો ઇલાયદા પશુનો પ્રતિકાર કરનારાંઓ માટે હવે એ વખત આવી લાગેલો ગણાય કે જ્યારે તેમણે આ સેતાનીયત ભરેલાં હુકુમત સામે દ્રઢતાથી અડગ સ્થાન મેળવવું પડશે.

અને એ સ્થાન કેવું હોવું જોઈએ? રંગભેદ અને રંગની દાનતથી રચાયેલી સમાજ છેવટે તો પોતે જ વિનાશને માટે નિર્માણ થયેલી હોવાથી તેની સાથે એકરાગતા થઈ જ નથી શકતી. અને માટે ફક્ત એક જ આધાર છે; અત્યારની પડકારતી પરિસ્થિતિમાં એક જ માર્ગ છે કે બંને રંગની દરેક બાલુની વ્યકિતએ તેનાં અગર તેણીનાં જીવનમાંથી રંગભેદને સઠંતર દુર કરવો. અને આદર્શ શહેરી તરીકેનું જીવન ઘડવા માટે મિલનસારી વર્તાવ રાખી જ્યાં જાતિ, રંગ અગર રક્તને કોઈ પણ રીતે મહત્ત્વ અપાતું હોય તેની સામે પ્રબળ નિશ્ચય થી લડવું.

દક્ષિણ આફ્રીકના લોકો પાસે પસંદગી માટે બે જ માર્ગ છે. વડા પ્રધાને જે સહ નિદેશોલો છે તે, રંગભેદનો. જે તિરસ્કાર તથા સ્ત્રીઓપર હાથ ઉઠાવવાનો અને આંતર વિગ્રહનો છે. અને ખીલે માર્ગ જે લીબરલ પક્ષે ખતાવેલો છે તે, જેમાં બલિદાન સમાવિષ્ટ છે પણ તે બંને જાતિનો વિશ્વાસ સ્થાપવા પ્રત્યે લઈ જાય છે અને નવી શકે એવી પ્રબળતા ઘડતર માટેનો એજ એક માર્ગ છે.

સહીઓ થયાં અમેરીકામાં એ એ માર્ગ નહી શકેલો છે જ્યાં જણાવું છે કે જાતિની સમાનતા એજ જનતાની સાબુતિ છે. પશ્ચિમનો આખો યુરોપ જાતિ સમાનત્વ માટે રંગભેદ તરફથી દુર હઠતો જાય છે, ખીલ શપ્દોમાં કહીએ તો અમેરીકા અને યુરોપમાં ગોરા લોકો જાતિ સમાનત્વથી શાંતિ અને સ્થિરતા આવે છે એ સત્યને અનુસરીને રહેતા અને વર્તાતા થયા છે. તેઓ સાચા છે. જે દક્ષિણ આફ્રીકમાં એક રાજકીય દલિલ માટે ગોરા પુરૂષ નહિર સ્થાન પર ગોરી સ્ત્રીઓની ઉપર હાથ

ઉઠાવતો આપણને જણાય છે તો તેનું કારણ તેમણે સ્વીકારેલું ધ્યેય નૈતિક રીતે જ ખોટી માન્યતા ઉપર બંધાયેલું છે અને તે છે હુકુમત રંગભેદ.

શણુ અટકાવથી યુની-યનને ગણેલી ખોટ

દક્ષીણ આફ્રીકની લીબરલ પાર્ટીએ હમણાં પ્રેસ રીપોર્ટ બહાર પડ્યો તે ઉપરથી અંદાજ વિગત દર્શાવતાં વિદિત કહ્યું છે કે રીંદની સરકારે શણુના નિકાશની મનાઈ કરવાથી ૧૯૪૬ પછી યુનીયન સરકારને એ વેપાર અંગે બે કરોડ પાઉન્ડનું તુકસાન થયું છે. દેશને મળેલી આ ભયંકર ખોટ એ દક્ષીણ આફ્રીકમાં દીંદીઓના મીલકત મેળવવાના દૃઢ વિરૂદ્ધની વર્ણબેદી નીતીનું જ સીધું પરિણામ છે.

શ્રી મણીલાલ ગાંધીની માંદગી

શ્રી. મણીલાલ ગાંધીની તબીબત અંગે ગામગામ ઇ.ઓ.ના વાંચકોને જણાવતા હુર્ષ થાય છે તેઓની તબીબતમાં ધીમે ધીમે સુધારો થતો જાય છે. હવે હોસ્પીટલમાં હોવા છતાં દરરોજ સાષકલ ચેરમાં એક વાર ફેરવવામાં આવે છે જેથી તેઓ ઘણા ખુશમાં રહે છે હવે મુલાકાત માટે ડોક્ટરોએ રજા નથી આપી. અમને ઇ.ઓ.ના સંચાલનમાં પ્રોત્સાહન આપનાર મિત્રોનો આથી આભાર માનીએ છીએ.

કોઈ પણ દેશ માટે આવી જંગલર રકમની ખોટ અત્યંત ગંભીર ખીના મણુાય તેમાં ખાસ કરીને દક્ષિણ આફ્રીકા માટે તો એમ છે જ એ તો બંધીવું છે કે મકાનની કાયમી તંગી થી દેશ પીડાય છે, ધરોની ઉણપતા તે ૧૯૫૪નો અંદાજ અદી લાખ ઉપરનો છે. આ બે કરોડ પાઉન્ડ જે શણુની મદદ માટે ખરખાદ થયા છે તેને મકાનો બાંધવા માટે વપરાયા હોત તો ૪૦ હજાર કુટુંબો ધરવાળાં બન્યાં હોત.

દક્ષીણ આફ્રીકનોએ સત્તર નોંધ લેવી જોઈએ કે નાણુની આ અવિચારી ખરખાદી માત્ર કાલ્પનિક હેલુને માટે થઈ છે અલાયદાપણુના કાયદાના અમલ માટે આ દેશની પ્રજાને ભવિષ્ય માં જે રકમ પૂરી પાડવી પડશે તેની (અનુસંધાન માટે જુઓ પાનું ૧૨૬)

વિવિધ સમાચાર

યુનાઇટેડ નેશનમાં

ભારતનો ઠરાવ

યુનાઇટેડ નેશનની ટ્રસ્ટીશીપ કમિશનમાં ભારત તરફથી ઠરાવ રજૂ થયે છે જે ધીરે ધીરે આંતર રાષ્ટ્રીય ઠરાવ મળે તેમાં યુનાઇટેડ નેશનમાં આંતર રાષ્ટ્રીય ઠરાવ રજૂ કરવાનો આગ્રહ કરે છે. આ ઠરાવમાં યુનાઇટેડ નેશનમાં આંતર રાષ્ટ્રીય ઠરાવ રજૂ કરવાનો આગ્રહ કરે છે. આ ઠરાવમાં યુનાઇટેડ નેશનમાં આંતર રાષ્ટ્રીય ઠરાવ રજૂ કરવાનો આગ્રહ કરે છે.

એશીયાના પ્રદેશોને

ભારતની મદદ

ન્યુ ડિલ્હીથી ૫ મી માર્ચે જાણવાનું છે કે બહુધા એશીયાના પ્રદેશોના ૨૦૭ ઉપર અધિકારીઓ ટેકનીકલ અને ખીલા વિષયોનું હમણાં ભારતમાં શિક્ષણ લે છે જેઓ શીલીપાર્કન, સીધાન, નોર્થ બોર્નો, ઇન્ડોનેશીયા, આફગાનિસ્તાન, લેબાનન, જોર્ડાન અને યેમનથી આવેલા છે. આ શિક્ષણ ક્ષેત્રો યોજનાને આધારે અને યુનાઇટેડ નેશનની ટેકનીકલ સહાય મુજબ આપાય છે આ ૨૦૭ પૈકીના ૧૪૨ જેટલા તે ભારતના સંરક્ષણ ખાતાની સ્થાપના વિષે શિક્ષણ લે છે. (આઇ. એસ. આઇ.)

વનસ્પતિને પુનઃ કાન છે.

ભારતના એક વિજ્ઞાની, ડો. સી. ટી. એન. સોંગે, જાહેર કર્યું છે કે એક ડાહ્યાને પશુ સંગીત સાંભળવા માટે કાન હોય છે અને તે ખાસ કરીને ઓળો રાગ પસંદ કરે છે. વનસ્પતિના ડાહ્યાને સંગીત સાંભળવાવાથી તે જલદી મોટા થાય છે એ નિશ્ચિત છે. શ્રી સોંગે ૧૦ વર્ષ દક્ષિણ હોલેન્ડી, અનામલ્લ યુનીવર્સિટી માં રીસર્ચનું કામ કર્યું છે. જેમાં તેમણે તેઓએ શેરડી, ટેપિયોકા, શકીયા અને ખીજ વનસ્પતિના

ન્યુ જર્સી-સ્ટેટ કલેજ ઓફ એજીકલ સાયન્સમાં આજના પ્રશ્ન ચાલિત રચાવનાનો છે તે લક્ષ્ય રાક્ષિતથી નથી મળવાની લક્ષ્ય રાક્ષિતથી વધારવાની હરીકાષથી અભ્યર્થના કરતાં વધુ શનિ કદી પશુ લે ની શકાશે નહિ. લક્ષ્ય રાક્ષિત ઘટાડવાની તરફથી આપણા ઉપર ખીજાઓ આક્રમણ કરવાને લક્ષ્ય રાક્ષિત સુધી હું નહિ જ કરી શકું જેથી ટીકાગીરી સાથે લક્ષ્ય રાક્ષિતને વધારવા ટોચે આપવો પડે છે. (યુ.એસ.આઇ.એસ. ૧-૩-૫૬)

ડોક્ટરોની દુનીયા

વર્ષ દેશ યોર્ગના ડોક્ટરોની અગ્રણી ડો. જેમ્સ ટ્રાઉપીનની છેલ્લી અગ્રણી મુજબ જનતામાં ૧૨ લાખ ડોક્ટરો છે. અને ૮૫ દેશો મળીને ૫૫૫ મેડીકલ સ્કુલો છે, તેમાંથી દર વર્ષે ૫૦ થી ૬૦ હજાર નવા ડોક્ટરો બહાર પડે છે. પરંતુ પૃથ્વીમાં જે અઢી અબજ માણસોની વસતી છે તેમાં માત્ર એક જ દેશ એવા નર્સીયવાન છે જે જ્યાં દર ૧૦૦૦ માણસે એક ડોક્ટરની સરેરાસ આવે છે. અને ૨૨ દેશો એવા છે જે જ્યાં દર ૨૦ હજાર માણસે એક ડોક્ટરની સરેરાસ આવે છે. કમિયુનિટીમાં ૮૯,૭૬૭ માણસે એક, પાકીસ્તાનમાં ૩૬,૦૭૩ માણસે એક, ભારતમાં ૫,૮૦૬ માણસે એક, શીલીપાર્કનમાં ૧,૮૩૩ માણસે એક, ઇન્ડોનેશીયામાં ૬,૮૦૪ માણસે તથા યુરોપ અને ઉત્તર અમેરિકામાં ૮૫૦ માણસે એક ડોક્ટરની સરેરાસ આવે છે. (યુનેસ્કો ૫-૩-૫૬)

યુનેસ્કોની પ્રવૃત્તિ

એશીયામાં યુનેસ્કોની પ્રવૃત્તિ પર ચર્ચા કરવા યુનેસ્કો નેશનલ કમીશન ના ૨૦ એશીયન દેશોના સભ્યો ૨૮ ફેબ્રુઆરીથી ૩૭ માર્ચ સુધી ટોકિયો માં મળ્યા હતા. પૂર્વના દેશોમાં આવી મીટીંગ આ પહેલીજ વાર મળી છે અને તે જાપાનીઝ નેશનલ કમીશન તરફથી યોજાયેલી જેમાં યુનેસ્કોના ડીરેક્ટર જનરલ ડો. લુથર એચ. ઇવાન્સે બાધ્ય આર્યું હતું. ચર્ચાઓ ખે મુખ્ય વિષયોમાં એશીયાના દેશોમાં ટેકનીકલ સાધ

આમંત્રણ અપાયાં હતાં. ઇન્ડોનેશીયા સભ્યોમાં એશીયન અને ઇર પૂર્વના દેશો સહિત ફ્રાંસ, યુનાઇટેડ કીંગડમ, યુનાઇટેડ સ્ટેટ અને રશીયા પણ છે. (યુનેસ્કો ૫-૩-૫૬)

રશીયામાં હીરાની ખાણ

મોસ્કોથી યુનાઇટેડ પ્રેસ ફોર માર્ચે જાણવાનું છે કે રશીયામાં જન પ્રિસિદ્ધ દક્ષિણ આફ્રિકાની હીરાથી વિપુલ જમીન જેવી જ હીરાથી ભરેલી જમીન પોકરેક રીપબ્લીકમાં મળી આવી છે જુરતર અને જુમર્મ સંરક્ષણ ના પ્રધાન મી. પી. વાય. એટ્ટેપોવે આ નવી દિરકલ્પિત શોધની જાહેરાત કરતાં કહ્યું હતું કે આખર સુધી તે અરલ માઉન્ટનના પ્રદેશમાં જ હીરા મળતા હતા જેથી આ નવી શોધ અમારા દેશ માટે મહાન અમલ્યની થઈ પડી છે. (સાપા-૨૬૨)

યુગાન્ડાના નેતાઓ ભારતમાં

યુગાન્ડાથી ૭ સભ્યોનું એક યુવાલ ડેલીગેશન પાંચમી માર્ચે ન્યુ દિલ્હી પર્યટી ડો. રાધાકૃષ્ણનને મળ્યું હતું. જ્યાં ભારતના વિદેશ પ્રધાન ડો. રાજેન્દ્ર પ્રસાદ તરફથી તેમના માનમાં અપા-વેલાં ખાણમાં નેમતું સ્વાગત થયું હતું. આ મીશનમાં નીચેના સભ્યો ગયા છે. ડો. એમ. કે. સુવાર્ઝી જેઓ યુગાન્ડા નેશનલ કોંગ્રેસના

મુખ્ય મંત્રી અને ધારાસભાના એક સભ્ય છે શ્રી પાઉસો મુવાન્ગા જેઓ "આફ્રિકન પાર્ટીના" જૂનપુર્વ તંત્રી અને કોંગ્રેસી કાર્યકર્તા છે; શ્રીમતી પી. કોમ્પોસિટોરે જેણી ધારાસભાનાં સરકારી સભ્ય અને કોમી સુધારક વિભાગનાં કાર્યકર્તા છે, શ્રી સામ ક્રુલુમ્બા જેઓ આફ્રિકન એન્ડર આફ્રિકાના મંત્રી છે; શ્રી વાય. ટાયોલે જેઓ જીન ટાઉનશીપ એથે.રીટીના સભ્ય અને ટ્રેડ્સર્સ કોઓપરેટીવ મુવમેન્ટના અગ્રણી છે; તથા શ્રી. જે. ડબ્લ્યુ. સ્વામાક્ષ જેઓ ધારાસભા માં કોંગ્રેસના પ્રતિનિધિ સભ્ય છે. તેઓ થોડા સમય પાટનગરમાં રહીને પછી ભારતનો પ્રવાસ કરશે અને મુંબઈ, નાંમલ, આગ્રા, કલકત્તા, વડો, મદ્રાસ, બેંગલોર અને હૈદરાબાદ ની મુલાકાત લેશે.

જેકલ્લી કોશ મોટો
 યુજરાતી હુ યુજરાતી ડીકશનરી.
 કીમત પા. ૧-૨-૬.
 મળવાનું ડેકાણું આ ઓરીસ
 'Indian Opinion'
 Private Bag,
 Durban, Natal.

P.O. Box 2156 Tel. Add.: "Bhaisons" Phone: 28298

K. HARIBHAI
 (ESTABLISHED 1905)
 Wholesale Produce and General Merchant.
 Importer of all kinds of Eastern Produce.
 We buy all kinds of S.A. Produce for Cash.
 Special offer of the following best quality Imported goods. (Open Stocks)

No.		per lb.		per lb.
1.	Oily Toordhall	1/3	F/Grade Loose Tea	4/3
"	Chana dhall	1/4	Severdhani Sopari	7/1
Pure	Chana flour	1/1	S.B. Nuts No 2.	2/6
"	Urad Flour	1/7	Jeera	2/1
"	Urad Dhall	1/3	Variari (Soomph)	2/1
"	Moong Dhall	1/1	Mustard Seeds	2/1
"	Whole Moong	6d.	Methi Seeds	1/3
"	Whole Urad	6d.	Whole Dhana	1/3
"	Special Peadhall	10d.	Jaggory (Gor)	1/3
"	Ordinary Peadhall	7d.	Pure Chilli Powder	3/1
"	Egyptian Rice	10d.	Pure Haldi Powder	2/1
"	Whole Bk. Masoor	7d.	Coconuts (Fresh Watery)	

ભારતનો પત્ર

(અમારા અખરપત્રો તરફથી)

મુંબઈ, તા. ૨૨-૩-૫૬.

મજુર નીતિ

ખીજી પંચ વર્ષીય યોજના તથા ભારત સરકારની મજુર નીતિ અંગે ચર્ચા કરવા માટે આયોજન પંચની એક મજુર સમિતિ ફેબ્રુઆરી તા. ૨૦ અને ૨૧મીએ દિલ્હી ખાતે મળેલી તેમાં સમિતિ એ ઔદ્યોગિક સંબંધ મજુર ધારાસભામાં કરાનારા ફેરફારો તથા કામદારોના વેતન વધારા અંગેના પ્રશ્નો પર પણ વિચારણા કરી છે. અને વેતનપંચની રચના પુર્વે જુદા જુદા ઉદ્યોગો માટે વેતનભેદો નિમવાનો પ્રશ્ન પણ વિચારાયો છે. આ ઉપરાંત નફાની વહેંચણીની યોજના/ તેમજ ઉદ્યોગોના સંચાલનમાં કામદારોના હિસ્સા અંગે વિચારવા ચર્ચા થઈ છે. મજુર સમિતિની ચર્ચા દરમ્યાન ઉત્પાદન શક્તિ વધારવાનો, રેસ્નેલાઇઝેશન, હટથી, અને તેને પરિણામે સર્જાતી બેકારીના પ્રશ્નો પર ખાસ વિચારણા થઈ છે.

વડા પ્રધાન શ્રી નેહરુએ જણાવ્યું છે કે ઉદ્યોગોના સંચાલનમાં કામદારો અસરકારક ભાગ લઈ શકે તે માટેના પગલાં ટુંક સમયમાં લેવાશે. તેમજ જણાવ્યું હતું કે મજુરો ને માલિકો વચ્ચેના દાહના સંબંધો જોખમી તેવા નથી. વડા પ્રધાને હડતાલો અને તાળાખંધીનો વિરોધ કરતાં મજુરો અને માલિકો વચ્ચે સહકાર કરવા માટે અનુરોધ કર્યો હતો. અને જણાવ્યું હતું કે કામદારોએ ઉદ્યોગોના સંચાલનમાં અસરકારક ભાગ ભજવવો જોઈએ. શહેનગર ખાતે મળેલી હોદી રાષ્ટ્રીય ટ્રેડ યુનીયન કોંગ્રેસની મજુર રેલી ને સંબોધતાં શ્રી નેહરુએ જણાવ્યું હતું કે દેશને નખોળા પાડી રહેલ અને પ્રગતિના ચક્રને રૂંધતા બાબાવાર વિવાદો, ઔદ્યોગિક ઝડપાઓ અને પરસ્પરના વિતંડાવાદો બૂલી જવા જોઈએ. શ્રી નેહરુએ વધુમાં કોંગ્રેસ ટ્રેડ યુનીયનને અને સમાજવાદી ટ્રેડ યુનીયનને સાથે મળી કામ કરવા અનુરોધ કર્યો હતો.

ખીજી અક્ટોબરે નવા રાજ્યો નો ઉદ્ભવ

ભારતમાં રાજ્ય પુનરચના અંગેની યોજનામાં ખીજી અક્ટોબરે મહાત્મા આંધીની જન્મતિ દિને અમલમાં આવે તેવો સંભવ છે. તે દિવસે નવા રાજ્યોનું વિધી પુર્વક ઉદ્ઘાટન થશે.

અને ડોક્ટર ખી. સી. રાય તથા શ્રી શ્રીકૃષ્ણ સિંહાએ તબ્યાર કરેલી યોજના મુજબ પશ્ચિમ બિહાર અને ખંભાળ નું જોડણી પણ તેજ સમયે અમલમાં આવશે. ભારતીય પાર્લામેન્ટની શરૂ થયેલ બજેટ બેંક રાજ્ય પુનરચના અંગેના ખરડો ૧૫મી માર્ચના રોજ ચર્ચાશે. દરમ્યાન જુદા જુદા રાજ્યોની ધારાસભાઓ ખરડા અંગેના તેમના અભિપ્રાયો મોકલી આપશે. ખરડામાં સીમાપંચે કરેલી બલામણ અનુસાર બાબાવાર લઘુમતિએ માટે ખાંદે ધરીની જોગવાઈ કરાશે. ખરડામાં વડા પ્રધાને સૂચના મુજબ રાજ્યોના જુદા માટે પ્રાદેશિક સમિતિઓની રચના માટે જોગવાઈ કરાશે. મુખ્ય ખરડા ઉપરાંત રાજ્યપ્રમુખોની સંરચાની તથા અત્યારના અ, બ, ક એના ત્રણ પ્રકારના રાજ્યોની નાબૂદી વિગેરે બંધા રણીય સુધારા કરવાની જોગવાઈ કરતાં ખીજી ખીજો પણ પસાર કરવામાં આવશે. આ વખતેના ભરચક ધારા કીય કાર્યક્રમ જોતાં તથા અમલના ધારાઓ ઘડવાના હોય ધાર્યા કરતાં બજેટ બેંક વધારે લંબાય તેવો સંભવ છે. ૨૪મી ફેબ્રુઆરીએ રહેલ બજેટ અને ૨૮મીએ સામાન્ય બજેટ રજૂ કરાશે. બજેટ પરની ચર્ચા ૧૮મી એપ્રિલે પુરી થશે. જ્યારે બજેટને લગતો નાણાકીય ખરડો પસાર કરવામાં આવશે. આ ઉપરાંત પાર્લામેન્ટ માં બંને જુદામાં ખીજી પંચવર્ષીય યોજનાની રૂપરેખા પર ચર્ચા થશે. આ રૂપરેખાને એપ્રિલ પહેલાં આખરી સ્વરૂપ આપાશે.

હિંદ ઓટીશ સંબંધો

તાજેતરમાં ભારત અને ઓટન વચ્ચેના સંબંધોમાં ખમરોડો હોવાનું જાણવા મળે છે. અને આ અંગે લંડન અને નવી દિલ્હીમાં ચેતવણીના સૂર પણ ઉચ્ચારવામાં આવ્યા છે. ભારતની મુલાકાતે આવેલા ઓટન ખાતેના હોદી હાઇ કમિશનર શ્રીમતી વિન્યાસક્ષમી પંડીને પણ બંને દેશો વચ્ચે કટોકટી યવાનો ભય વ્યક્ત કર્યો છે. સીટો તથા ખમદાદ કરાર અમલમાં આણવામાં ચિટને બજવેલ મહત્વના ભાગને પરિણામે હોદ અને ઓટન વચ્ચેના સંબંધો ખમડવા હોવાનું કહેવાય છે. આ બંને કરારોએ હંડા યુદ્ધને ભારતની સરહદ પાસે ધસડી

અણ્યું છે. વધુમાં ઓટને ગોવા પર ના પોટુંગલના ઘાતને આપેલ ટેકાએ બળતામાં ઘી હોયું છે. એ ઉપરાંત કાશ્મીરના ઝઘડામાં ઓટન પાકીસ્તાન ની તરફદારી કરી રહ્યું હોવાનું અને તે કાશ્મીરમાં લોકમત લેવા માટે હોદ પર દબાણ કરી રહ્યું હોવાનું કહેવાય છે.

શ્રી કૃષ્ણજેનન આ પ્રશ્ન બિટીશ પ્રધાન મંડળ સાથે ચર્ચાશે તેવી વધી છે. યુ. નો. ની વાલિપણની સમિતિ ની બેંકમાં હાજરી આપવા માટે ન્યુ યોર્ક જતા પહેલાં શ્રી જોનન લંડનમાં એક અધવાડીયું મળશે.

સંસદ બેઠક

હોદી સંસદનું બજેટની બેઠક ૧૫ મી ફેબ્રુઆરીના રોજ પ્રમુખ ડો. રાજેન્દ્રપ્રસાદના ઉદ્ઘાટન પ્રવચનથી શરૂ થયું. પ્રવચન કરતાં પ્રમુખશ્રીએ ઠોષ નીતિ વિષયક નવી બહેરાત કરી નથી પરંતુ ભારત સરકારની ગ્રહ અને આંતરરાષ્ટ્રીય નીતીની પુનર્વિચારણા કરી છે. મહત્વના આંતરરાષ્ટ્રીય બનાવોની ટુંક સમીક્ષા કરતાં ડો. રાજેન્દ્રપ્રસાદે કહ્યું કે ભારત એશીયા ને આફ્રિકામાં સ્થિરતા સ્થાપવાના પ્રયાસો બરી રાખશે. તેમજ કહ્યું કે ચિનને યુ. નો. માંથી બહાર રાખવાથી તેમજ તેની સામે વ્યાપારિક પ્રતિબંધો મુકવાથી સ્થિરતા અને ધર્મણ આણુ રહે છે. વિશ્વશાંતી માટે સૌથી બખજનક એવી આ પરિસ્થિતિ નિવારવા માટે ભારત બનતા પ્રયત્નો કરશે. પ્રમુખે ચિન અને અમેરીકા વચ્ચે શાંતીમય મંત્રણ કરવા અનુરોધ કર્યો હતો. પ્રમુખે અમેરિકાના વિદેશ મંત્રી શ્રી ટરેસે ગોવાને પોટુંગલના એક ભાગ તરીકે ગણવાતા કરેલા નિવેદન અંગે જોડા ખેદ વ્યક્ત કર્યો હતો. પ્રમુખશ્રીએ સીટો અને ખમદાદ કરાર જેવા લસકરી કરારોની ઝાટકણી કાઢી અને જણાવ્યું હતું કે આવા કરારોથી પશ્ચિમ એશીયા માં તંગદીલી વધી છે. પ્રમુખે વધુમાં પુર્વ પાકીસ્તાનમાંથી વધેલી હિંજરત અંગે ભારતની ચિંતા વ્યક્ત કરી હતી. પ્રમુખે ઘર આંગણનાં પ્રશ્નો પર બોલતાં રાજ્ય પુનરચનાના પ્રશ્નને શાંતિ અને સહિષ્ણુતાથી હલ કરવા નો અનુરોધ કર્યો હતો. તેમજ દેશ ના કેટલાક ભાગમાં થયેલા બાબાવાર તોફાનો અંગે ખેદ વ્યક્ત કર્યો હતો. વિકાસ યોજનાઓ પર મોલતાં રાષ્ટ્રપતિએ જણાવ્યું હતું કે ખીજી પંચ વર્ષીય યોજના વધુ મહત્વાકાંક્ષી છે. એટલા માટે તેને સફળ બનાવવા માટે લોકોએ વધુ સખત પ્રયાસો કરવા જોઈએ. આપણું ધ્યેય દેશમાં સમાજવાદી બંધનો સમાજ સ્થાપવાનું છે. વિમા ઉદ્યોગનું રાષ્ટ્રીયકરણ હોદ સરકારે લોકસભામાં, જીંબી ના વીમાનું રાષ્ટ્રીયકરણ સુચવતું ખીલ

રજૂ કર્યું છે. રાષ્ટ્રીયકરણ બાદ જીંબીના વીમાનું કમકાજ એક કારપોરેશન દ્વારા થશે, જેનું શેર બંડોળ સંપૂર્ણપણે હોદ સરકાર તરફ થી બરાશે. આ બંડોળ રૂ. ૫ કરોડનું થશે.

હેતુએ અને કારણોનું નીરૂપણ દર્શાવતાં નિવેદનમાં શ્રી દેશકુએ જણાવ્યું હતું કે, પોલીસી હોદરને સંપૂર્ણપણે રક્ષણ આપવા, જીંબીનો વીમા ગ્રામ વિસ્તારોમાં વિસ્તૃત કરવા, તથા બહેર બચતનો વધુ અસરકારક ઉપયોગ કરવા માટે આ પગલું લેવાઈ રહ્યું છે.

સુચિત વીમા કોરપોરેશનમાં, અત્યાર ની બંધી કંપનીઓને તથા રાજ્ય સરકારોના અકુશ હેલ્થ આ ક્ષેત્રે કામ કરતી સંસ્થાઓને એકીકૃત કરવામાં આવશે.

વીમા ઉતારનારને વળતર આપવા નો સિદ્ધાંત જણાવે છે કે, શેરહોલ્ડરો ને સરક્ષસમંથી અપાતા વાર્ષિક સરે રાશ હિસ્સાની વીરાગણી રકમ વળતર તરીકે અપાશે. એના વિકલ્પ તરીકે, આવી સરેરાશની દસમણી રકમ તથા પેઇડ અપ ટેપીટલ કે તેના જેટલી મિલકનો જેટલી રકમ અપાશે, જેની મજૂરીમાં ઠોષ વિવાદ ઉભો થાય, તે ટ્રીબ્યુનલ દ્વારા તેની પતાવટ થશે. વીમા કોરપોરેશન આવતા જુનમાં રચાશે અને મુંબઈ, કલકત્તા, દિલ્હી અને મદ્રાસ વિગેરે શહેરોમાં તેની પ્રાદેશીક શાખાઓ સ્થપાશે.

હોદી સરહદનો ભંગ

વડા પ્રધાન પંડીત નેહરુએ ચેતવણી આપી છે કે જો શીરંગી રોનિટો હોદી સરહદનો ભંગ કરશે તો તેની સામે બળ વાપરવામાં આવશે. સરહદનો ભંગ કરનાર રોનિટોને પકડીને અટક માં રાખવામાં આવશે. આ અંગેની સ્પષ્ટ સુચના હોદી સરહદ પોલીસને આપવામાં આવી છે. આજ હેતુસર સરહદી પોલીસને મજબુત કરવામાં આવી છે. ફેબ્રુઆરીની ૫ અને ૧૦ તારીખે ભારતની સરહદમાં ઘુસી જઈ શીરંગી પોલીસે કરેલ ગોળાબાર ના બનાવો સામે શીરંગી સત્તાવાળાઓ પાસે હોદ સરકારે સખત વિરોધ પણ નોંધાવ્યો છે.

સં. ૨૦૧૨ના "ગુજરાતી" પ્રેસનાં મોટાં પંચાંગ.

- હોળી પછી નીચેના લાવે પોસ્ટલ ઓર્ડરથી મેળવી શકાશે.
 - ૧ પંચાગની શી. ૩-૬.
 - ૨ પંચાગની શી. ૬-૦.
 - ૩ પંચાગની શી. ૭-૧.
 - ૪ પંચાગની શી. ૭-૬.
 - ૫ પંચાગની શી. ૭-૧.
 - ૬ પંચાગની શી. ૭-૬.
- 'Indian Opinion', P. Bag,
Durban, Natal.

બાપુના સાન્નિધ્યમાં

નીતિ અને પ્રીતિ

(પહેલાં પાનાનું અનુસંધાન)

[ભારત લોકસભાના સ્પીકર સદ્ગત માવલંકર દ્વારા મહાત્મા ગાંધીજીની મહેમાનો પ્રત્યેની કાળજી વિષે નીચે મુજબ કાનુન્યું હતું.—અ. ઇ. એ.]

સેવાગ્રામ જઈ ત્યાંના આશ્રમમાં થોડા દિવસ રહેવાની અને ત્યાંની પ્રવૃત્તિઓ જોવાની મારી ખાસ ઇચ્છા છતાં પણ કોઈ ને કોઈ કારણ આડે આવતું અને હું ૧૯૪૪ના અંત સુધી સેવાગ્રામ જઈ શક્યો ન હતો. વચમાં મુંબઈ પ્રધાન મંડળનાં રાજ્યનામાં પછી ૧૯૪૦માં મેં સેવાગ્રામ જઈ આઠ દિવસ રહેવાનો નિશ્ચય કર્યો. અને તે પ્રમાણે સ્વર્ગસ્થ મહાદેવ બાબને લખ્યું પણ અરે કે “મારે ત્યાં કામ કંઈ જ નથી ફક્ત બાપુના સાન્નિધ્યમાં અને શાંતિમાં આઠ દિવસ રહેવા વિચાર છે.”

પતિન સાથે જવાનો મારો વિચાર હતો બહુ નકકી પણ થયું, દરમ્યાન વ્યક્તિગત સત્યાગ્રહનો ડંકો વાગ્યો. ટ્રેવિસી લોકોની દ્રષ્ટિએ હું એક નાણીતો ટ્રેવિસી અને મુંબઈ ધારાસભાનો સ્પીકર. એટલે સત્યાગ્રહની તે વખત ની યોજના પ્રમાણે મને સ્વાભાવિક રીતે આગળ પડતું સ્થાન અપાયેલું અને તેથી સેવાગ્રામ જવાનો વિચાર માંડી વાળ્યો.

ત્યાર પછી સને ૧૯૪૪ની આખરે કરતુરખા ટ્રેસ્ટની સભાઓ અંગે સેવાગ્રામ જવાનો અવસર પહલ વહેલો સાંપડ્યો. હું અને મારાં પતિન બંને નવેમ્બર ૧૯૪૪માં ત્યાં જઈ ચાર દિવસ રહ્યાં હતાં. વધોમાં રહેવા કરતાં સેવાગ્રામમાં જ રહેવું અમે વધારે પસંદ કર્યું હતું. અમારો ઉતારો સેવાગ્રામની કુટીરામાં હતો. એક બહુ નાની, પણ ગાંધીજીના ઝીણુ વટબર્ણા સ્વભાવની વાત અહીં નોંધવી આવશ્યક માતું છે.

મને મધુમેઢ (ડાયપિટિસ)નું દર્દ ૧૯૩૨થી છે અને તેથી મારા ખોરાક માં દુધ ઠીક ઠીક લેવું પડે છે. ગાંધીજી આ નાણીતા હતા. આશ્રમમાં તો મામતું જ દુધ હોય અને તે અસુક પ્રમાણમાં જ મળે, પરંતું મારા સ્વાસ્થ્ય ને અંગે વધુ દુધની જરૂર હોવાથી, અમારા ત્યાં પહેલિયાના અગાઉ ગાંધીજીએ ત્યાંના સંચાલકને સૂચના આપેલી કે “જુઓ, બાઇ માવલંકર અને તેમનાં પતિન કાલે આવે છે. માવલંકરને તેમના શરીર સ્વાસ્થ્યને માટે દુધના ખોરાકની વધારે જરૂર છે માટે, દરેકને અસુક માપ પરતું દુધ આપવું એ નિયમ માવલંકરને લાગુ પાડશે નહિ એમનાં પતિનને પછી નેટલું દુધ એ ઘેર રોજ લેતા હોય તેટલું તેમને આપવું. દહીં, ઊસ

વગેરે માટે પણ તમારે બદોબસ્ત કરવો, તેમજ શાકભાજીમાં તેઓ શું લે છે તે પૂછી લઇ તે પ્રમાણે ગોઠવણ કરવી.”

આટલાથી ગાંધીજી ન અટક્યા, તેમણે વળી વ્યવસ્થાપકને એ પણ સૂચના આપી કે “અહીં મચ્છરનો ત્રાસ છે. તે બાઇ માવલંકર, અને તેમનાં પતિન માટે મચ્છરદાનીની ગોઠવણ રાખવા ભૂલતા નહીં.”

અને ત્યાં પહેલિયા પછી જમવા મયા ત્યારે મારી પાસે દુધ માટે મોટા વાટકા જોઇ, મને જરા આશ્ચર્ય થયું અને સંકેત્ય પણ થયો. બધા અસુક જ પ્રમાણમાં દુધ લેતા હોય ત્યારે હું એકલો કેમ વધારે લઇ શકું એવો સંકેત્ય મને અને મારાં પતિનને થયો. એટલે વાટકામાં માપ ભરીને દુધ પીરસાયા બાદ તરત જ મેં કહ્યું “બસ આટલાથી ચાલશે.” પીરસનાર બાઇ સમજી ગયા અને મને એમણે કહ્યું. “તમારે તો વધુ દુધની જરૂર છે અને તેથી તમારી જરૂર પ્રમાણે દુધ આપવું જોઇએ એવી સૂચના બાપુએ કાલે જ આપી હતી છે.” આ ઉપરથી બાપુની સૂચના હોવાનું નાણુવા મળ્યું.

એક રાત સેવાગ્રામમાં કાઠયા પછી બીજા દિવસે સવારે બાપુને મળવા ગયો ત્યારે તેમણે પહેલો સવાલ કર્યો “જમ કાલે રાતના ઉધ ઠીક આપી ના? મચ્છરનો ત્રાસ તો નથી થયો ને? વ્યવસ્થાપકે તમને મચ્છરદાની આપી હતી કે નહીં? મેં એમને સૂચના આપી હતી.”

આ પૂછપરછથી હું તો આશ્ચર્યથી અને લાગણીથી મુગ્ધ બની ગયો. આટલો મોટો પુરુષ, આટલા રાષ્ટ્ર-કાર્યમાં ગુચાવેલો છતાં મારા જોવા એક નાનાં માણસ માટે પણ ગોઠવણ કરવાની એને વિસ્મૃતિ- ન થઇ! એમણે બધી જ વ્યવસ્થા કાળજીપૂર્વક કરાવી હતી. આ નાના કિસ્સામાં ગાંધીજીનો પ્રેમ તેમજ વ્યવહાર કુશળતા એ મુજો સરસ રીતે તરી આવે છે.
પચાસ બાપુમાંથી.

સોફ્ટીસની સફર
દિલના ગ્રામ્ય જીવન વિશે લેખકે સવાલ જવાબ રૂપે આ પુસ્તકમાં સોફ્ટીસના વીચારો દર્શાવ્યા છે.
કીમત શી. ૩-૬.
'Indian Opinion'
P. Bag, Durban, Natal.

ફુનીયા સમક્ષ એક એવો આદર્શ મુકવો જોઇએ કે કોઇ પણ વ્યક્તિ બીજાની યીજને અડકતી પણ નથી અહીં તાળા-આવી અને બારણાં-સાંકળ ની જરૂર નથી.

ધર્મ ગુદાનું બીજું કાર પ્રીતિ એટલે કે સર્વ જીવો પ્રત્યે પ્રેમ અને દયા રાખવી તે છે. પ્રીતિ એટલે પોડિતો ની નિસ્વાર્થો સેવા. પ્રીતિ એટલે પતિ-તોનો ઉદ્ધાર, દલિતોનું દુઃખ દુર કરવું તે જોનાથી માનવ હૃદયને જોડી શકાય, અને બીજાનાં દુઃખો જાણી શકાય એવું નામ પ્રીતિ. પોતાનું દુઃખ તો જાનવર પણ જાણે છે. પરંતુ માનવની એ વિશેષતા છે કે એ બીજાનાં દુઃખો પણ જાણી શકે છે. દરકોઇનું દુઃખ જોઇને દિલ કંપી ઉઠે એવું નામ પ્રીતિ. પ્રીતિથી કરેલી સેવાથી માણસ ને અભિમાન નથી ઉપજતું. માતા પ્રેમથી બાળકની સેવા કરે છે એવું એને અભિમાન નથી હોતું. આજ કાલ તો દરેક પોતાની સેવાનું માપ કાઢે છે. પણ પ્રેમપુર્વક કરેલી સેવા માં એવી ગણતરી નથી હોતી. સર્વ ફુનીયાપર ફેટલો ઉપકાર કરે છે? એ ફેટલી નિયમિતતાથી પોતાનું સેવાકાર્ય કરે છે? નિયત સમયથી એક સેકંડ

પણ મોડું કરતો નથી અને છતાં એ કદાપિ પોતાની સેવાનું માનવન માખતો નથી.

આખી સૃષ્ટિ આપણને એવો જ બોધ આપે છે, સરિતા વહેતી જ રહે છે, શ્લો છાયા અને ઢળ આપે છે. પુષ્પ સુવાસ આપે છે એના બદલામાં એ કશું ઇચ્છતાં નથી એવી નિસ્વાર્થ પ્રીતિ જ ધર્મ ગુદાનું બીજું કાર છે.
પચાસ બાપુમાંથી.

રાજ્ય અટકાવાથી યુનીયનની ગચેલી ખોટ

(પાના ૧૨૩ થી ચાલુ)

સરખામણીમાં તો આ એ કરોડ પાઉન્ડની રકમ નજીવી છે મુખ્ય ખર્ચ તો ગ્રૂપ એરીઆ અને બીજા એક્ટના સેક્રીજેશનના પલાન મુજબ સ્થળાંતર કરવામાં રહેલો છે. વર્તમાન પરોતું આ સ્પષ્ટિકરણ દક્ષિણ આફ્રિકાની વલ્યુએનની પોલીસીના પરિણામે થનાર ખર્ચનો એક નાનકડો વિભાગ જ બતાવે છે આવી હકાકરી પોલીસી ના કારણે વહીવટી ખર્ચનો અંદાજ નીકળી શકે એવો નથી છુદ દક્ષિણ આફ્રિકાની અંદર વ્યક્તિગત રીતે જોગવાતાં દુઃખો અને પડતી મુશ્કેલીઓ થી દરિયાપારના દેશોનું વહીવટ અંગે દયાણુ થતું રહે છે.

નવલ કથાઓ	
ઝેર તો પીધાં છે જણી જણી	૧ ૬
સાગર કથા	૮ ૬
જીણુ મુકિત	૭ ૬
આવતી કાલ	૭ ૦
નીલ પંખી (નાટક)	૫ ૦
ગોદાન (બંગાળીનો અનુવાદ) ભાગ ૧. ૨. સેટના	૧૬ ૦
ઝેરાની વાતો	૧ ૦
બહીષ્કાર	૧ ૦
વિવાહ મંદિર	૧ ૬
પ્રદીપ	૭ ૬
સાગર સાગ્રાટ	૧ ૦
દીરેક્ટની વાતો	૬ ૦
પૌરાણિક નાટકો	૫ ૬
યોવન ભાગ ૧. ૨. સેટની	૧૨ ૦
આશાનું બીજા ભાગ ૧. ૨. સેટની	૧૪ ૦
દરીયા વાટ	૧૦ ૦
કાંતી	૭ ૦
શક્તિ હૃદય અને સંયુક્તા	૬ ૦
વનુધરા	૬ ૦
છલ્લો પ્રયોગ	૭ ૬
સ્વાધ્યાય ભાગ ૧. ૨. સેટના	૧૩ ૬
દુર્ગા	૮ ૦
નયસીંહ સિંહરાજ	૧૦ ૦
માનવતાનાં લીલાંગ	૧૫ ૦
પ્રભાત કોરણો	૮ ૦
માનવતાના મુઘ	૭ ૦
છલ્લો અભિનય	૬ ૬
કપાલ કુંડલા (બંગાળી અંદ)	૬ ૬
અણુપુટ ધારા	૭ ૬

'Indian Opinion', Private Bag, Durban.

સમાચાર સંગ્રહ

રોડેશીયાના ખબર

—સેસીલ ળ્હોન રોડેશીયે જે એ મકાનો તેના જીવન દરમ્યાન ઉપયોગમાં લીધા હતા તેને દક્ષિણ રોડેશીયાની સરકારે હવે નેશનલ મોન્યુમેન્ટ તરીકે જાહેર કર્યા છે.—(ના. વી. ૧૦-૩-૫૬.)

યુનીયનનું અવનવું

—મયાના આમલા શનીવારે (૩જી માર્ચે) ડરબનની ૫૩૩ ટ્રાન્સફરેન્સ સરનીસે ૨૩૫ ઉમેદવારો પૈકી ૨૨૬ જાણીતા પાસેથી રકતદાન મેળવ્યું હતું જેમાં ૪૮ સ્ત્રીઓ પણ હતી એ કાર્યમાં શ્રી વેલ્લા મુરગને રકતદાનીઓ મેળવવામાં સારી મહેનત કરી હતી. એ સર્વોચ્ચના ડીરેક્ટર ડો. જે. સી. થોમસે વિદિત કર્યું હતું કે નોન-યુરોપીયનોનું લોહી યુરોપીયનોને કદી અપાયું નથી.—(આશીક ૧૦-૩-૫૬)

—યુનીયનના વડા પ્રધાન મી. જે. જી. સ્ટ્રાપ્પમ અને નાણા પ્રધાન મી. ઇ. એચ. લો સંડનમાં ૨૭મી જુને શરૂ થનારી કોમનવેલ્થ પ્રાઇમ મીનીસ્ટર્સ કોનફરન્સમાં હાજરી આપવા ૨૨મી જુને સાંજે આફ્રિકન એર વેઇસ દ્વારા પંદર દિવસ માટે યુનીયન છોડશે. તેમના ખાનગી મંત્રી મી. જે પી નેલ અને મી. એચ. ડબ્લ્યું જેટલેસ પણ તેમની સાથે રહેશે.—(સાપા)

—ડરબનમાં ફ્રેન્ચ નેશનલ એઇલ કંપનીનાં પેટ્રોલની પહેલી ટેન્કર નોવાઇસ લે માઓયુ' તા. ૧૨-૩-૫૬ ના દિને આવી મુઠ છે. થોડા અઠવાડિયા પછી એ પેટ્રોલ ટ્રાંસવાલમાં વેચારો જેનો ભાવ ખીજના નેટલો જ રહેશે એમ જણાવાયું છે.

—ટ્રાંસવાલના પહેલા આફ્રિકન એટર્ની આરલેન્ડોના મી શીલમેન પી. નોકવેને ટીમી માર્ચે પ્રોટોરોયાની ટ્રાંસવાલ પ્રાંતિક ટીમીઝની સુપ્રીમ કોર્ટમાં એડવોકેટની ટ્રેક્ટીસ કરવાની મંજૂરી મળી છે. નેટીવોમાં ટ્રાંસવાલમાં એ પહેલા અને યુનીયનના વકીલ મંડળમાં ખીજા નેટીવ છે. પહેલા કેપ ખાતેના એક છે.

—નેહાનીસઅર્મના જન સમટસ એર પોર્ટના એક હમીએશન ઓશીસર મી. જે. એફ. કોંચીને ૧૯૫૨ માં એક માણસે નીકળતા પૈસાના બદલામાં આપેલી જમીન વેચી નાંખવા પ્રયત્ન કરેલો પણ કોઇએ રાખેલી નહિ જેથી પડી રહેલી. એક દિવસે તેના એક મિત્રે તે જમીન પર પડેલો પત્થર જેથી તે તેણે મી. કોંચીને કહ્યું કે એ સ્ટેટનો પત્થર છે જેથી જુરતર શાસ્ત્રીને મોલાવી તપાસ કરતાં પાંચ મોર્ગનના વિસ્તારમાં સ્ટેટના પત્થરો હોવાનું જણાયું. આને તે જમીન એક લાખ પાઉંડની ગણાય છે.—(સાપા)

—શુક્રવાર તા. ૨-૩-૫૬ ની રાતે યુનીયનના વડા પ્રધાન મી. જે. જી. સ્ટ્રાપ્પમ; નાણા પ્રધાન મી. ઇ. એચ. લો. અને મંજુર પ્રધાન મી. જન ડી કલાકર્ક ડેપુટીપ્રેમીયર એરોપ્લેનમાં જન સમટસ એરપોર્ટ પર આવેલા ત્યારે તેમને એક હજાર માણસોએ આવકાર આપ્યો હતો. "બેક સેશ"ની બાઇ ઓ એરપોર્ટ ખેલોમના હોલમાં અડધો કલાક અમાવથી લાઇનમાં ઉભી હતી તેની અમાડી એક મોડું જુવાની યાત્રુ ટોળી આવીને ઉભુ રહેતાં તેઓ બહાર જઈને લાઇનમાં ઉભી રહી હતી. પ્રધાનના ગયા પછી ટોળાંમાના ડેટલાક જુવાનોએ તે "બેક સેશ"ની સ્ત્રીઓને ઘેરલા મારી તેમના કાળા પટા ખસેડી નાંખવા યત્ન કર્યો હતો.—(સાપા)

સ્વદેશના સમાચાર

—નવી દિલ્હીથી ૭મી માર્ચે જણાવાયું છે કે ઇન્ટરનેશનલ બેન્કનું એક મીશન ખીજી પંચ વર્ષો યોજના માટે હોંદની જરૂરીયાતની ચર્ચા કરવા ટુંકમાં હોંદની સુલાકાતે આવશે આ વહુ જેને હોંદની પહેલી પંચ વર્ષો યોજના માટે ૭૦ લાખ ૪૨ હજાર ડોલરની લેન આપેલી છે. હમણાં મુંબઇ પ્રાંતની કોમના ખાતેની હાઇકો ઇલેક્ટ્રીક સ્ટીમ ના ખર્ચ માટેની વાટાઘાટ ચાલે છે.

—ન્યુ દિલ્હીથી ૮મી માર્ચે જણાવાયું છે કે ભારત સરકાર ચાલુ વર્ષેથી સાત નવા દેશો સાથે રેડીયો ટેલે કોમ્યુનીકેશનનો વ્યવહાર શરૂ કરશે જેમાં ફ્રાંસ, જર્મની, ઉત્તર વીયેટનામ, ઇરાક, સાઉદી અરેબીયા, ટર્કી અને ટીબેટના દેશો છે.

—ભારત સરકાર પાકીસ્તાનને પંદર હજાર ટન ચોખા પુર્વ પાકીસ્તાનની બીક ભાંગવા તેટલાજ ટન ધઉના બદલામાં આ વર્ષે આપશે. બંને દેશો એજ વસ્તુની ફરીથી બદલો કરશે. —(આઇ.એસ.આઇ. ૨૬-૨-૫૬)

—ભારત સરકારે અઢી લાખ યાડ કાપડ યુનાઇટેડ નેશન્સની રીલીફ એજન્સીને પાલેસ્ટાઇનના નિરાશ્રિત બ.જાકો માટે આપ્યું છે.—(આઇ. એસ. આઇ. ૨૬-૨-૫૬)

—સોવીયેટ રશિયાના યુથ ડેલીગેશનના ૨૦ સભ્યો પૈકી માર્ચે ન્યુ દિલ્હીમાં આઠવા દતા તેઓ હમણાં ભારતને પ્રવાસ કરે છે.—(આઇ. એસ. આઇ.)

—નવી દિલ્હીમાં માર્ચની ૮મીએ વડા પ્રધાન શ્રી નેહરુએ જાહેર કર્યું હતું કે પશ્ચિમ જર્મનીની સરકારના આમંત્રણથી જોન શહેરની સુલાકાતે આવતા જુનાઇઝમાં જશે.—(સાપા-૩૨૨)

—કલચરલ સ્કોલરશીપ સ્કીમ મુજબ હોંદી સરકારે દક્ષિણ આફ્રિકાના એક

આફ્રિકન, એક કલર્ડ અને ચાર હોંદી એને સ્કોલરશીપ આપવા દરખાસ્ત છે મેટ્રીક પાસ થયેલા હોય તેવા ઉમેદવારોએ હોંદી યુનીવર્સીટીમાં ૧૯૫૭ના જુન અને જુલાઇ માસમાં દાખલ થઇ જવું પડશે. પોર્ટ ગ્રેજ્યુએટને પહેલી પસંદગી મળશે. આવવા જવાનો ખર્ચ ઉમેદવારે પોતે ઉઠાવવાનો છે. મંજુર થયેલા ઉમેદવારને માસિક ૩૦૦ શીલ્ડીંગ ઉપરાંત મફત ટ્યુશન અને પરિક્ષાની ફીથી મુક્તિ મળશે. વધુ વિગત ડરબનમાં નાટાલ યુનીવર્સીટીના ખીન-ગોરાના વિભાગમાં મી. આઇ. એલન તરફથી મળશે ઉમેદવારીની અરજી ૧લી જુનથી બંધ થશે.—(નાટાલ મરક્યુરી ૧૨-૩-૫૬)

—નવી દિલ્હીમાં ૧૦મી માર્ચે અમેરિકાના વિદેશ મંત્રી મી. એલન ફોર્સ્ટર ડલેસે કહ્યું છે કે જે પાકીસ્તાનનાં આક્રમણનું હોંદ ભોગ બનશે તો યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સ ભારતને મદદ કરશે વધુમાં તેમણે હાપા બેગ કહ્યું હતું કે અમેરિકાએ બધી રીતે સાવચેતી રાખી ને ખાતરી કરેલી છે કે પાકીસ્તાનને આપેલી સામગ્રી ભારતની વિરુદ્ધમાં નહિ વપરાય. તો પણ તેમને લાગે છે કે કદાચ પાકીસ્તાન ઉપર કોમ્યુનીસ્ટનો હુમલો થાય તો તેની સામે તેના પોતાનો બચાવ કરવા પુરતું તેને શસ્ત્રસજ્જ કરવું જોઇએ.—(સાપા-૩૨૨.)

વિદેશની વિવિધતા

—અમેરિકન જ્યુઇશ ઇયર બુકમાં બહાર પડ્યું છે કે ૧૯૫૫ માં દુનીયાની જ્યુ પ્રજામાં ૫૮,૫૫૭ નો વધારો થયો છે. હવે જ્યુની કુલ વસ્તી ૧,૧૯,૦૮,૪૪૩ એટલે જમતની વસતીના ૦-૪ ટકા છે.—(સાપા-૩૨૨)

—યુનાઇટેડ નેશનના સેક્રેટરી જનરલ મી. હમ્મસફોડે ૧૦-૩-૫૬ ના રોજ બહાર પાડ્યું છે કે સોવીયેટ વડા પ્રધાન માર્શલ નીકોલાઇ ક્રુશ્ચેવની અને કોમ્યુનીસ્ટ પાર્ટીના વીક મી. નીકીટા એસ. ખુશેવ ૧૭ થી ૨૭ એપ્રિલ સુધીની ધીટનની સુલાકાત

—આમાનથી ૧૨-૩-૫૬ ના રોજ 'ડેલી મરક્યુરી'નો ખબરપત્રી જણાવે છે કે નેરડાનના રાજા હુસેને યમદાદ પેકટમાંથી નીકળીને ધીટનનો સંબંધ તેડી નાંખવાની અરબના ત્રણ વડેરા-ઓની માગણીને ઓખી રીતે નાકારી કાઢી છે. ત્રણમાં ઇજીપ્ટના કર્નલ અબદલ નાકર, સીરીયાના પ્રેસીડેન્ટ ફુવાટલી અને સાઉદી અરેબીયાના રાજા ફોગ સઉદ છે.

—યુરોપીય લખી માર્ચે અર્જેન્ટાઇન કમીશને જાહેર કર્યું છે કે અર્જેન્ટાઇનના પદ્મજી સરમુખત્યાર જનરલ જુઆન ડી. પેરોન પાસે યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સ અને જુલા જુલા દેશોમાં સોલ્ડ અને સીક્યુરીટી મળીને ૨૫ કરોડ પાઉંડની એસકયામત છુપી રીતે રહેલી છે.—(સાપા. યુનાઇટેડ પ્રેસ)

—તા. ૧૦-૩-૫૬ ના રોજે ખીટીશ ફેરલી ડેલ્ટા. ૨. એર કોલેટના પાઇલેટ મી. પીટર ટવીસે ઓરેસ્ટર અને સસેકસ વચ્ચે ૩૮૦૦૦ શીટની ઉચાઇએ કલાક ના ૧૧૩૨ માઇલની ઝડપથી ઉડીને દુનીયાનો નવો રેકોર્ડ કાઢ્યો છે. જુને રેકોર્ડ ૨૨૪ માઇલનો યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સ એર ફોર્સના પાઇલેટ કર્નલ એચ. જેઇ-સે કરેલો હતો.

—સ્ટોટલેન્ડના પેર્થશાયરના બેનેન મંડ કાર્મના સર વીલ્યમ રૂટનો સ્ટાઇપ એડીટર નામનો અખબાર એમસ જાત નો સંદ ૧૭ હજાર પાઉંડ આકરાન માં ૧૦-૩-૫૬ ના રોજ વેચાયો છે જે એ પશુની મોટાગાં મોટી કીમત અને દુનીયાનો રેકોર્ડ અણુયો છે.

—દુનીયાની મોટી મેંકોમાં ખીજા નંબરની ધી એસ મનહાટન બેંકના ૧૨૦ કલાકોને ૧૨-૩-૫૬ ના રોજે દશ લાખ ડોલરની એક બેંક નોટ જોવાઇ ગઇ છે તેની શોધ કરવા કહ્યું છે. બેંકના અધિકારી ખાતરીથી માને છે કે તે ચોરાઇથી પણ નથી બૂલથી કોઇ શક્યમાં મુકાઇ ગઇલી છે. —(સાપા-૩૨૨)

Phone 332651 P.O. Box 1549 Tel. Add ENBEEDEE.

MASTER BROS.

(PTY) LTD.

33 West Street, JOHANNESBURG.

MANUFACTURERS OF LADIES' & GIRLS' STRAW & FELT HATS
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS
HOUSE FOR KEEN CASH PRICES

ફેરબી તેગજ સુતરાક કાપડ, લુલ જર્સી, લુલ, બાળકો માટેનો જાત જાતનો માલ, ધર વપરાશ માટે તેમજ લગ્નપ્રસંગોએ શણગાર માટે રીબન વગેરે માટે અમારે ત્યાં પ્રથમ તપાસ કરવા લલાગણુ છે.

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રા.) લીમીટેડ

૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.
બોક્સ ૧૫૪૯.

પરિપુ-પદ્ સંપત્તિ

“લહરી”

સં સારમાં ઘણીવાર કહેવાય છે કે જીવોમાં વેમવની લાલસા વધુ હોય છે અને આપણે જોઈએ તો જ્યારે કે જીવોને સારાં સારાં લુભમાં ધરણી વગેરે શીર્ષવર્ધક વસ્તુઓનો મોહ વિશેષે હોય છે એ કદાચ તેમની દ્રષ્ટિએ આત્મિક પશુ હશે છતાં કામ, ક્રોધ, લોભ, મદ, મોહ અને મત્સર નામના જે પદ્ સંપત્તિ છે, તે તે માનવ માત્રમાં જ રહેલા હોય છે. મોહમાં એક વધારે તો ખીને થોડો અને ક્રોધમાં ખીને વધારે તો ખીને થોડો પશુ દરેકમાં એક વધતે અંશે એ વિકારો હોય છે. એ પૈકી પહેલા ત્રણ કામ, મોહ અને લોભ પુરૂષ વર્ગમાં વિશેષે જણાય છે. જેવું પ્રમાણુ પુરૂષો બહુધા જીવો પ્રત્યે વહેલા આકર્ષીય છે અને વ્યાસજીએ ગીતાની રચનામાં એ ત્રણનાં સ્વરૂપ અને નિવારણનો ઉલ્લેખ કરવા અશુનરૂપ પુરૂષવું પાવ સ્વીકારેલું છે. અને પાછલા ત્રણ મોહ, મદ અને મત્સર જી વર્ગમાં વિશેષે જણાય છે. જેના પ્રમાણુરૂપે જીવો સુંદર પરતુ પ્રત્યે જલદી આકર્ષીય છે જેમ કે સીતાજીને સુવર્ણ મૂમની લાલસા ઉપજ હતી. એ સુપ્રસિદ્ધ જ છે. સામાન્ય રીતે તો જીવમાત્રના હૃદયમાં એ જ એ વિકારો છુપાઈ રહેલા હોય છે. તે ક્યારે પોતપોતાનો ભાગ બજવશે તે કહી શકાતું નથી. પશુ એમને જ્યારે સાતુકળતા મળી જાય છે ત્યારે તેઓ પ્રત્યક્ષ યુદ્ધને તેમનો પ્રભાવ ખતાવે છે.

ખીજી જાણુ એ વિકારોના યમન માટેના ઉપાયો પશુ વિદ્યમાન છે. જેને પદ્ સંપત્તિ કહેવાય છે. એ માનવી જીવાત્માની ઉન્નતિવું સાધન અને સંતજનોની મૂડી ગણાય છે. પદ્ વિકારોના આવિભાવથી માનવીવું અધ:પતન થાય છે. અને પદ્ સંપત્તિના સંગ્રહથી માનવીનો આભોક અને પરસોક સુધરી જાય છે એટલું જ નહીં પશુ તે આત્મા-પરમાત્માની અભેદતાના માર્ગે યદાવી દે છે.

પદ્ વિકારોના વિનાશને આવિભાવ થાય છે કારણુ કે તેને ઉપરિચિત થવા માં પ્રયત્ન નથી કરવો પડતો. તેને તે માત્ર પ્રસન્નની જ જરૂર રહે છે. જ્યારે ઝેનાથી ઉલટું પદ્ સંપત્તિનો તે ખાસ સંગ્રહ કરવાવું કહેવાયું છે. કારણુ કે એ સહજ પ્રાપ્ય નથી પશુ અભ્યાસથી મેળવવી પડે છે. જેથી જ સંસારમાં પદ્ સંપત્તિવાનો ઝોલા જણાય છે. અને પદ્ સંપત્તિવું સામ્રાજ્ય તો વિષમાં સર્વત્ર દુગંધોચર યદ્ થકે છે.

પદ્ સંપત્તિનાં સાધનને સંયમ પશુ કહેવાય છે. જ્યારે પદ્ સંપત્તિ પૈકી કોઈ એકનો ઉદ્ભવ થક આવે છે ત્યારે જેમને સંયમનો મહાવરો હોય તેઓ પોતાના મનપર કાણુ રાખી તેને વશ નથી થક જતા. જેથી વિકારો દારીને શાંત બની જાય છે. પશુ જેમને સંયમનો મહાવરો નથી હોતો તેમના મન પર એ વિકારો વધુ અસર કરે છે અને કલેશને ઉત્પન્ન કરી દુ:ખનો અતુભવ કરાવે છે.

સંયમી મનુષ્યોમાં પશુ સક્રમરૂપે એ પદ્ વિકારોવું અસ્તિત્વ તો હોય છે જેમ ઘીની વાદીમાંથી ઘી કાઢી લીધા પછી પશુ તેની ઠીકરીમાં ઘી પચી અચેલું હોય છે, તે જ્યારે વાદીને તકે મૂકવાથી બહાર નીકળે છે. તેમ ઉપર ઉપરથી જેતાં પ્રસંગની અનુપરિચિતમાં સંયમના સાધારણ અભ્યાસી માં એ વિકારોનો અભાવ જણાય છે ખરો પશુ વિકારોના ઉદ્ભવ થવા માટેની અતુકળતામાં તે તેનો પ્રભાવ ખતાવી આપે છે આવા પ્રસંગે ત્રીજ સંયમી હોય તેજ પોતાની જાતને સંભાળી લે છે એ જા મનુષ્યને જગતે અને ઇતિહાસે સંત કે મહાત્મા તરીકે

સ્વીકૃત કરેલા છે. અંધીજીના જીવન માં એવા સેકડો પ્રસંગો ઉપરિચિત થયેલાવું આપણે સાંભળીએ છીએ. પરંતુ તેમણે તે પદ્ સંપત્તિને આગળ વધવા ન દેતાં તેમના પર ધીરે ધીરે સંયમનો માર્ગે યદાવેલો જેના પરિણામે તેઓ વિશ્વવંધ મહાત્મા અને યુગ પુરૂષ ગણાયા છે. માનવીએ આ પરિપુ અને પદ્ સંપત્તિ પૈકી પદ્ સંપત્તિ પ્રયત્ન વિનાજ પ્રાપ્ત થક શકે છે જેથી તેનો તિરાભાવ કરવા માટે અશુભવાવું છે. અને પદ્ સંપત્તિ પ્રયત્ન વિના પ્રાપ્ત નથી થતી જેથી તેના આવિભાવ માટે અભ્યાસ કરવા નો રહે છે. એ માટે “અખંડ આનંદ”માં શ્રી પી પી મહેતાએ એક નાનક ઘટ્ટંત આપ્યું છે.

એકવાર મહારાજ રજુજીતસીંદ સંધ્યા ટાણે બહાર બેઠા હતા. ત્યાં સમય થતાં પોતાના નિયમ મુજબ અગવદ સ્મરણુ માટે માળા ફેરવવા લાગ્યા. અને તેમના એક મુસલમાન સુરખી મિત્ર અભિહીન પશુ તેમની નજીક પોતાની તસખી ફેરવતા બેઠા. ઉભય મિત્રોમાં ધાર્મિક બેદ છતાં ઘણો સારો પ્રેમ હતો. રજુજીત સીંદજી જે માળો ફેરવતા હતા તેના ગણુકા પોતાની તરફ આવે એમ ફેરવતા હતા. અને અભિહીન જે તસખી (માળા) ફેરવતા હતા તેના મણુકા સામી તરફ એટલે બહાર જતા હતા. કોઈ વખત નહિને આ દિવસે અકસ્માત આ બિનતા મહારાજ રજુજીતસીંદના ધ્યાનમાં આવી અઇ. જેથી તેમણે વિનયથી તેમને પૂછ્યું. “હે મિત્ર! માળાના મણુકા અંદર જવા બેઠાએ કે બહાર નીકળવા બેઠાએ?” આ પ્રશ્ન સાંભળીને અભિહીન ઉડા વિચારમાં પડી ગયા. પશુ સંતોની ક્રશમ જુદી આવા ગદન પ્રશ્નોના ઉકેલ માટે હંમેશાં મદદરૂપ બને છે. તેમણે કહ્યું

“મહારાજ! માળા ફેરવવાના બે હેતુ છે એક સારા વિચારો રૂપ સદ્ગુણોને પોતાના પ્રત્યે ખેંચી લાવીને પવિત્રતા ગ્રહણ કરાવે છે. અને ખીને ઉદ્દેશ અંતરમાં રહેલા જુરાઈના વિચારોરૂપ દુર્યજોને બહાર ફેંકી દેવાનો છે.

તમે માળા તમારી તરફ ફેરવો છો, જેનો અર્થ એ છે કે તમે સદ્ગુણોવું આકર્ષુ કરી તમારામાં સંગ્રહ કરો છો. અને હું માળાના મણુકા બહારની જાણુએ ફેંકું છું જેનો અર્થ એ થાય કે હું મારા દુર્યજોને હૃદય ગાંથી દુર કરવાનો પ્રયત્ન કરું છું ખંતેનો હેતુ તો એકજ છે કે સલાચારી બનું.

આ જવાબથી મહારાજ રજુજીત સીંદને પોતાની યંકાવું યથાર્થ સમાધાન થક ગયું જેથી બહુ આનંદ થયો.

શ્રી. ટાંસરાલ પ્રજ્ઞપતિ એશોસીએશનવું વાર્ષિક સંમેલન

શ્રી ટાંસરાલ પ્રજ્ઞપતિ એશોસીએશન વું ૩૬મું વાર્ષિક સંમેલન તા. ૩૦-૩-૫૬ને શુક્રવારે બપોર બાદ ૧-૧૫ કલાકે રસ્તનબગ. નિવાસી શ્રીમાન જુલાભાઈ પ્રેમજીના પ્રમુખરથાને મળશે. સૌ પ્રજ્ઞપતિ બાઇ બહેનોને સંમેલન માં પધારવા અમાર આગ્રહબધુ આમંત્રણ છે.

સંમેલન કામકાજ: (૧) મીનીટ તથા મંત્રીનો રીપોર્ટ; (૨) હિસાબની રજુઆત; (૩) કરાવો; (૪) યુટરણી; (૫) પરચુરણ.

હા. દર્શનાભિલાષી સેવકો રવાગત પ્રમુખ: રણુછાડભાઈ ભગાભાઈ, રવાગત મંત્રી: દાહ્યાભાઈ ગોવિંદજી. વિજયદેવ રતનજી મીસ્ત્રી. મંત્રી: શ્રી. ટાં. પ્ર. એ.

પખવાડીક પંચાંગ						
વાર	ખ્રીસ્તી ૧૯૫૬ માર્ચ	હીંદુ ૨૦૧૨ કામણુ	મુસલમાન ૧૩૭૫ શાબાન	પારસી ૧૩૨૫ શહેરેવર ગહેર	સુગોદય ક. મી.	સુખીરત ક. મી.
શુક્ર	૧૬	સુદ ૪	૨	૧૭	૫-૫૫	૬-૨૦
રવિ	૧૭	" ૫	૩	૧૮	૫-૫૭	૬-૨૨
સોમ	૧૮	" ૬	૪	૧૯	૫-૫૯	૬-૨૪
મંગળ	૧૯	" ૭	૫	૨૦	૫-૫૭	૬-૨૬
બુધ	૨૦	" ૮	૬	૨૧	૫-૫૭	૬-૨૮
ગુરુ	૨૧	" ૧૦	૭	૨૨	૫-૫૮	૬-૨૯
શુક્ર	૨૨	" ૧૧	૮	૨૩	૫-૫૮	૬-૩૦
રવિ	૨૩	" ૧૨	૯	૨૪	૬-૫૯	૬-૩૧
સોમ	૨૪	" ૧૩	૧૦	૨૫	૬-૦	૬-૩૧
મંગળ	૨૫	" ૧૪	૧૧	૨૬	૬-૧	૬-૩૧
બુધ	૨૬	" ૧૫	૧૨	૨૭	૬-૨	૬-૩૧
ગુરુ	૨૭	વદ ૧	૧૩	૨૮	૬-૩	૬-૩૧
શુક્ર	૨૮	" ૨	૧૪	૨૯	૬-૪	૬-૩૧
રવિ	૨૯	" ૩	૧૫	૩૦	૬-૫	૬-૩૧

ધાર્મિક તહેવારો-ઉત્સવો

નોમનો કાય છે

આમલકી એકાદશી

ફૂતાશની (હોળા)

આમારી નવી ચાલુ વાર્તા

ધુપ સુગંધ

લેખક: શોપન

પૂર્વકથા: વંશપરંપરાગત ઉતરી આવેલી ખાનદાનીના પ્રતીક સમાહરિવદ્વલ ને કેલાસખાને માધવી નામની એકની એક પુત્રી છે. તરલિકા એની નિકટના ગિત છે. કેલેજમાં સૌનું 'યાન જે'એ તો કમલનયન નામ નો વિદ્યાર્થી કવિ, નટ, દિગ્દર્શક છે. મરતીથી છેવે છે. કેલેજના સમયમાં માધવીને ગાયકવંદમાં રહેવાનું આમંત્રણ આપે છે, આ પરિચય થી એની લાગણીઓ લયત થઈ જાય છે. ગીરાનું એક લગ્ન એ ગાય છે ને કમલેશ પણ તેના ઉપર મુગ્ધ અને છે સૌને લાગે છે કે બંને પ્રેમમાં જે'આયાં છે. માતાપિતા એના વેવિશાળની ચિન્તામાં આગળ વધ્યાં છે. માધવી ગનના ભાવે દળાવે છે. એમાંથી લાગણીનો સંઘર્ષ પેદા થાય છે. માધવી ઈમ્તલેર પ્રેમને માગે આગળ ધપે છે. કુમાર તરફથી નૈનીતાલ આવવાનું આમંત્રણ મળે છે. માધવી કમલેશ પાસે એના નાટકની પ્રશંસા કરે છે, બીજા કાવ્યો વાંચવા મેળવે છે ને બીજે દિવસે એની જીવનકથા લખવાનું પછુ નક્કી-કરે છે. કમલેશના મન ઉપર આ મિલનની ઘેરી અસર પડે છે. કમલેશ પોતાનો ભૂતકાળ યાદ કરતા હોય તે રીતે એની જીવનકથાનું આલેખન થાય છે. અંતમાં માધવીને ઉદ્દેશીને એના સુખમાંથી કાવ્યપંક્તિ એ સરી પડે છે. માધવી ઘેર જાય છે ને નૈનીતાલ જવાને નિયુજ્ય લેવાય જાય છે. કમલેશની જીવનકથાનાં પાનાં એ જ રીતે વંચાય છે અચાનક માધવી એની ઝોરડી ઉપર આવી પહોંચે છે. કમલેશ સ્વસ્થ થવા પહોંચ જાય છે. બંને અર્થગેટથી વિચાર જાય છે. માગે કમલેશ પોતાની કથા કહે છે. વિચાર પહોંચતાં એ લાગણીવશ અને છે. એને સંતોષવા નતાં માધવીને મોડું થાય છે. એ ગલગાય છે, લુકું મોલે છે, ને પિતાની ચીંતા લખતાં કમલેશને ઠોડી, લાયથી, યરથરતી એકદમ ઘેર દોડી જાય છે.

પ્રકરણ નવમું

માધવીની ટેકસી ને ગતિએ જતી હતી તે કરતાં અને કમળા વધુ વેગથી એના મનમાં વિચારોનો ધસારો શરૂ થઈ ગયો હતો. એણે કદબી લીધું હતું કે તરલિકાને પિતાજીએ પૂછ્યું હતું અને એણે કહ્યું હતું કે આને નાટકની તકમારી માટે ક્યાં જવાનું હતું જ નહિ. તરલિકા એ કદાચ કમલેશ વિષે પછુ વાત કરી હોય. માધવી ભયથી લગભગ ઢૂલ રહી હતી. એને યત્ન હતું, 'પિતાજી બહુશે કે હું જીવું બોલી, એમને મેં છેવટી, મારા પરથી બધો જ વિશ્વાસ ઉડી જશે ને ભયંકર આઘાત લાગશે એમને!' માધવીનું અંતર વિના પ્રવાસે, ભયથી યરથરતું પ્રભુને પ્રાર્થવા લાગ્યું: 'આને ખચાવો, ફરી આવું કદી નહિ કરું.'

ધર આવતાં લયલતે પમલે પ્રભુ-સ્મરણ કરતી એ દીવાનખાનામાં દાખલ થઈ. બારણું એને મટે જ પુલક રાખવામાં આવ્યું છે એમ સમજ ગઈ. એણે જોયું, આંખે અંધારા આવવા જેવું યત્ન હતું છતાં એનાથી જોવાયું, પિતાજી મંબીર સુખે બેઠા હતા, કેલાસખાના ચકેરા ઉપર ચીંતા ફરી વળી હતી, તરલિકા એ ક્યાં સુપચાપ બેઠી હતી. માધવીને જોતાજ દરિવલ્લભ બોલ્યા: 'આવુ હોય બેટા! કટલી તારી રાહ જોઈ! કેટલી ચીંતા થઈ અમને!'

માધવીએ શબ્દો સાંભળ્યા, પછુ તેનો અર્થ પૂરો પામી શકી નહિ. એણે તો પિતાના પ્રશ્નોની કદવના ફરી હતી. પિતા ગઈને બોલશે અથવા દંડી આગ જેવી મંબીર વાણી ઉચ્ચારશે એમ એણે ધાર્યું હતું, આ દુ:ખથી રહી પડશે તે મૃત્યુ જેવો શોક એમના હૈયા ઉપર છવાઈ જશે એવી એણે કદવના કરી હતી. કંઈ સમજાયું નહિ એનાથી. જ્યલ્લત નજરે એ માત્ર સાંભળી જ રહી. દરિવલ્લભની આંખ એના વિહવળ ચકેરા ઉપર રિચર થઈ કે તરત જ તેઓ લાગણી પૂર્વક ફરીને બોલ્યા: 'એમ કહું છું માધવી, તારે અમને કહીને જવું હતું, ફોન કરવો તો, કોઈ સાથે સંદેશો કદાવવો હતો. તું નથી જાણતી, તને એક ઘડીનું મોડું ચાપ ને અમારા જીવ કેટલા ઉંચા થઈ જાય છે?'

માધવી પિતૃકલ્પ સમજ, પછુ સમજ કે તરત જ એની આંખો જનકાઈ ગઈ. અંતર પોકારી ઉઠ્યું, 'જીવ થઈ બાપુજી, ફરી આવું કદી નહિ કરું.' પરંતુ હોઈ ઉપર એ શબ્દો આવ્યાં નહિ. એ કેલાસખાની પાસે જઈ એમની ગોદમાં બરાઈ ગઈ. કેલાસખાનાં મરતો બીનાં બની ગયાં. માધવીના મરતો હાય પ્રસારવાતે તેઓ બોલ્યાં: 'તું નથી જાણતી બેટા! તારા

બાપુજીનું હૈયું કેવું કામળ થઈ મર્યું છે છેલા દોઢ વર્ષથી! અશોક ગયા પછી માધવી સિવાય બીજા ક્યાં અમારે આંખ ધારવાની છે!'

માધવીથી હુસકું બરાઈ ગયું. 'અને તારા બાપુજીએ તો કેટલા વિચારો કરી નાખ્યા? યાદ રાખીને તને મારી લઈ જવાનું ન કહ્યું તે માટે અક્રમે કદવના લાગ્યા એમને થયું. ક્યાંક અક્રમે તો નહિ નડ્યો હોય? સાંઠે થયું. તરલિકા આવી ગઈ. એણે કહ્યું કે આને તો તારે ચાર પાંચ કલાક રોકાવું પડે એવું હતું.'

માધવીએ છેલા શબ્દો સાંભળ્યા ને આમારી બરી નજરે તરલિકા સામે જોયું. આંખો તો હજી ઉભરાતી જ હતી તરલિકા ઉપર પછુ એ વેદ નાની અસર થઈ.

દરિવલ્લભ કેલાસખાને ઉદ્દેશીને બોલ્યા: 'હવે એ વાત મૂકી દો. અંદર લઈ જઈ એને સ્વસ્થ કરો ને જમવાનું મોકલો...તરલિકા પછુ આ-પછી સંધે જમશે.'

'હું જાગીને આવી છું, બાપુજી.' તરલિકા બોલી.

'આની દશે, પછુ જમ્યા વિના આજ ચાકશે નહિ. માધવીનું મન

'તે આને મને ખચાવી.....પછુ હવે કોઈ દિવસ આવું નહિ કરું.'

તરલિકા કંઈક બોલવા જતી હતી ત્યાં કેલાસખા આવ્યાં એટલે એ સુપ રહી. માધવીને પછુ એણે મંત્ર કર્યો. તજીક આવીને કેલાસખાએ પૂછ્યું: 'સાચું કહે માધવી, તું જામીને આવી છે?' માધવી ઉત્તર ન આપી શકી, એની આંખો બોલી ઉઠી: 'ના.' કેલાસખાએ કહ્યું: 'એવી બીક શા મટે રાખીને જોઈએ? આપણું ધાર્યું બધું થોડું જ ચાપ છે! મોડું પછુ ચઈ જાય. ને હોય તે સાચું કહી દેવું. મારી માધવી તો સારા માટે પછુ મોડું ન બોલે એમ મેં માન્યું છે...ચાલો, હવે બંનેને બેઠો તર્થપાર થઈ જાઓ. અને જીવો, તમારા બાપુજીનું મન પછુ તમારે જ આનંદ માં લાવવાનું છે. મેં તમને કહ્યું નહિ, પછુ બે કલાકમાં તો કેટલું ય ધારી લીધું તારા બાપુજીએ, તરલિકા વખતસર ન આવી પહોંચી હોત તો એ પોતે જ તને શોધવા નીકળવાના હતા.'

માધવી નેત્રો નીચાં ઢાળી બધું સાંભળી રહી અને પછી તરલિકાને સ.થે લઈ પોતાના ઝોરડા તરફ ચાલી. બંને એકલાં પડ્યાં એટલે એણે

માધવીનું હૈયું પશ્ચાત્તાપની આગથી બળવા લાગ્યું: નિશ્ચયના જળસીંચનથી એણે કંઈક શાંતિ મેળવી

એ વિના હળવું થશે નહિ ફોન ઉપર મારાથી જરા ઉચે સાંઠે બોલાઈ ગયું. માધવી તો કેવી ચૂકુ છે! અમારા મધુભાઈ તો કહે છે કે પારિવ્રતનું કુલ છે માધવી.'

માધવીનું હૈયું પિતાની શ્રદ્ધાભરી પ્રેમલ વાણી સાંભળી પશ્ચાત્તાપની આગથી બળવા લાગ્યું. ફરીને થયું, 'પિતાજીના ચરણમાં પડીને સાચી વાત કહી દઈ, એમની મારી માગી લઈ...' પછુ કંઈ બની શક્યું નહિ. કેલાસખા ની સાથે એ બીજા ખંડમાં ગઈ. તરલિકા એની પાછળ ચાલી. દરિવલ્લભ તેને ઉદ્દેશીને બોલ્યા:

'આજ માધવીને સંભાળવાનું અને જમાડવાનું તારે માથે.'

તરલિકા દરતી, આમારથી ને આદરથી. માધવીએ પછુ એ શબ્દો સાંભળ્યા.

બીજા ખંડમાં જઈ માધવી ઘડીક વાર તો પલંગમાં પડી સૂઈ જ રહી. કેલાસખા સાંધી ખરયાં કે તરત જ એણે કૃતજ્ઞતાના બાવપૂર્વક તરલિકા સામે જોયું. એણે કેવું કદવ્યું હતું, તરલિકા વિષે પાસે બોલાવીને કહ્યું:

અપરાધીની નજરે તરલિકા સામે જોયું. તરલિકા ધીમેથી બોલી: 'તને ધણું કહેવાનું મેં વિચારી રાખ્યું હતું, પરંતુ હવે તો બા-બાપુજીની લાગણી એ જ તને બધું કહી દીધું છે એમ ધાંઈ છું.'

'ફરી આંખું નહિ યાપ.' એ જ કંપ સાથે માધવી બોલી. તરલિકા અનુભવી શકી કે એ અવાજ તેના અંતરનો જ હતો.

દરિવલ્લભ થોડીવારમાં હળવા થઈ ગયા. જમતી વેળાએ એમણે જ માધવીને આનંદમાં લાવવા જતજતની વાતો કરવા માંડી, માધવીનું મન હજી એ વિચારોમાંથી મુક્ત થયું નહોતું છતાં પ્રથમ ને જાણતિપૂર્વક તે હસતી હતી અને બાપુજીની દરેક વાતમાં સૂર પુરાવતી હતી સહજ રીતે જ દરિવલ્લભે કહ્યું: 'મધુભાઈને ત્યાં તારી તપાસ કરી તો એમણે કુમારને પૂછ્યું. એણે ફોન લીધો ને મને કહ્યું, આને તો કેલેજ બંધ છે ને બે ત્રણ દિવસમાં રજા પડવાની છે એટલે બીજા જ ક્યાંક એ ગઈ હશે... માંઈ મન તો એવું નબળું પડી ગયું

છે કે આવું કંઈ સાંભળું ને ચીંતા ભરાઈ આવે બાલ્યું હું કે માધવી સમજી છે, મારી શીકર જાણે છે, જરૂર કરતાં એક ધડી પણ ક્યાંય રોકાય નહિ, પણ બાલ્યુને અતુભવવું એમાં કેટલો મારો ફેર છે?' છેલા વાક્યમાં એમનું હાર્ય બળ્યું અને તેથી જ માધવી તે જીરવી શકી.

જમી પરમારી થોડી વાર બધાં દિવાનખાનામાં બેઠાં ને પછી આરામ માટે જીવં પડ્યાં. તરલિકાએ વિદાય લેવા માધવી સામે બેઠું ને નજીક આવી ધીમેથી કહ્યું : 'કાલે બધી વાતો કરીશું' પણ માધવીનું મન માન્યું નહિ એટલે તરલિકા તેની સાથે તેના ખંડમાં ગઈ.

માધવીને મહારાટ હવે ઝાણો થયો હતો. પોતાના વર્તન અંગે અસુક નિશ્ચયો મનમાં થયા હતા એટલે પશ્ચાત્તાપની આગ પણ ઠંડી પડવા લાગી હતી. એકલાં પડતાં એણે તરલિકાને પૂછ્યું : 'તું શી રીતે અહીં આવી ચડી?'

'હું તો તને કમલેશ પાસે જતી રોકવા આવી હતી. તારી રિયતિ એવી હતી કે તું અહીં રાતે પણ એને મળવા માટે ચાલી જાય, પરંતુ મેં માન્યું કે સાંજ પહેલાં તું નીકળી શકશે નહિ.'

'તું આવી ત્યારે બાલ્યુ શું કરતા હતા?'
'મધુભાઈને ફોન. જમતાં જમતાં એમણે જે કહ્યું તે મેં ત્યારે જ બળ્યું હતું. મને ડર છે કે કમાર તપાસ કર્યા વિના રહેશે નહિ...પણ માધવી, મને તો પારાવાર આશ્ચર્ય યાવ છે તારા વિષે. માધવી જુદું જોલે? આવા માતાપિતાને છેતરી શકે?'

માધવી શરમથી નીચું જોઈ ગઈ. તરલિકા જોલી : 'આપણે કાલે છુટા પડ્યા ત્યારથી માંડે દિલ એવેન બની ગયું હતું. હું તો તને, સ્પષ્ટ કહી દઉં કે કમલેશ પ્રત્યેની તારી લામણી એ માનવીમાં રહેલી સનાતન પ્રતિભું જ જોવાય છે, એમાંથી લગ્ન પરિણમે...પરિણમવું જોઈએ...'

'નહિ, નહિ. મેં એવું કંઈ વિચાર્યું નથી. મારા મનમાં કદી એવો વિચાર આવ્યો નથી.' માધવી મહારાજને વચ્ચે જ જોલી ઉઠી.

'સંભવ છે સ્પષ્ટ રીતે એવો વિચાર આવ્યો ન હોય. કમલેશ પણ એવી કલ્પના કરી ન હોય, પરંતુ તોં અંતર એ તરફ વળી ચુક્યું છે એમાં શંકા જ નથી...મને તો એમ યાવ છે કે તારી રિયતિનો વિચાર તને કેમ આવતો જ નથી?'

—કમલેશ:

એ ધંધામાં અંપલાવશે અને અત્યારે ગુજરાતી શિક્ષકોની જે અછત રહે છે તે આપોઆપ દુર યઈ જશે.

મુળ્ય રાજ્યમાં પણ અનેક ખાનગી અંગ્રેજી શાળાઓ ચાલતી હતી તેમાં શિક્ષકોના પગાર-ઇન્ક્રીમેન્ટ-પ્રો. ફંડ-રગ્નઓના નિયમો-વગેરે બ્યાંસુધી નિયત ન હતા. શાળાના માલિક પોતાની જરૂરીયાતોને વિચાર કરી શિક્ષકો પાસે કામ લેતા હતા, ત્યાં સુધી ખાનગી શાળાઓમાં કામ કરતા શિક્ષકો સાંડે કામ આપી શક્યા નથી. દિનપ્રતિદિન શિક્ષકોની મુશ્કેલી વધી પડી છેવટે શિક્ષકોએ પોતાનું એક યુનીયન ક્યું અને સરકાર પાસે દાદ માગી અને પોતાની મુશ્કેલીઓ સરકાર આગળ રજૂ કરી. પરિણામે સરકારે ખાનગી શાળાઓ માટે કાપડો ક્યો અને સરકારી ધોરણે જ ખાનગી શાળાના શિક્ષકોને પગાર-ટ્રેડ-પ્રો. ફંડ-રગ્નઓ આપવાનું નક્કી ક્યું. ત્યારે જ શિક્ષકોની મુશ્કેલીનો અંત આવ્યો અને સાથે સાથે ખાનગી શાળાઓનું મહત્ત્વ પણ વધ્યું આજે ભારતની ખાનગી શાળાઓ પણ બધીજ રીતે સરકારી ધોરણે કામ કરી રહી છે. અહીંના સંચાલકો પણ ઉપયુક્ત દરિયાંદુ લક્ષમાં રાખી શિક્ષકોની મુશ્કેલી અને ગુજરાતી શિક્ષણનું મહત્ત્વ વધારવા શું કરવાની જરૂર છે તેનો વિચાર કરે એ સ્વત્વ છે.

જરૂરી તકવારી કરવામાં ઝિના દરેક બેચાર કલાક જાય છે સ્વાધ્યાય અને પૂર્વ તરફવારી કર્યા વિના તે શિક્ષણ ક્ષેત્રમાં જોઈએ તેવું શિક્ષણ કાર્ય કરી શકતો નથી. આ દરિયાં જ જન-મેજરેટ-પ્રધાન-સેક્રેટરી-પ્રિન્સિપાલ વગેરે માનસીક કામ કરનારાને વધારે પગાર આપવામાં આવે છે. કે જેથી તેઓ દુરસદના વખતે જવાબદારીના કાર્ય માટે પૂર્ણ તકવારી કરી શકે. જો શિક્ષકને ઝાણો પગાર આપવામાં આવે તો તે શિક્ષણના સમય પહેલાં કે પછી તેને મળતા સમયનો ઉપયોગ, તેનાં જીવન નિર્વાહ માટે થતાં નાણાં મેળવામાં ગાળશે-કુકમાં બીજા પેટા ધંધા કરવાનું વિચારે છે. કેટલું પણ ધંધાધારી પોતાના ધંધામાં બ્યાંસુધી દિલ મૂકીને કામ ન કરે ત્યાંસુધી તે ધંધામાં સફળ યઈ શકતો નથી. શિક્ષક પાસે સેવાની આશા રાખીએ છીએ છતાં તે દિલ મૂકીને કાર્ય કરતો નથી.

ગુજરાતી શાળાઓનું સંચાલન કરનારા સંચાલકો શિક્ષણ ક્ષેત્રમાં પહેલા અનુભવી શિક્ષકોનો સહકાર લઈ તેમના સૂચવેલા માર્ગે સંચાલન કરવાનું શરૂ કરી અખંતરા કરે તો મને ખાતરી છે કે આ પ્રકારનો જીલ જરૂર આવી શકશે.

કમલેશ:

ગુજરાતી શિક્ષણ અને શિક્ષકોની અછતનું મુળ

લેખક: ડૉ. (ઉચ્ચશિક્ષકર જોખાકર જોખર્ગ.)

શ્રી. નરદેવ વેદાલકારે લખેલી "ગુજરાતી શિક્ષણ અને શિક્ષકોના પ્રશ્નો"ની લેખમાળા આવકાર પાત છે. "શિક્ષકોની અછતનાં કેટલાક કારણો" સંબંધી મારા લેખને આ પત્રના સંપાદક અનુમોદન આપ્યું હતું. શ્રી નરદેવ વેદાલકારે પણ એ વિષય ઉપર ઠીક ધ્યાન જોવ્યું છે.

શ્રી નરદેવભાઈએ તેમના લેખમાં ગુજરાતી શિક્ષકોનો અભાવ અને તેના નિરાકરણની તથા યોજના મૂકી છે.

તે પૈકી કષ્ટયોજના વધુ વ્યાવહારિક અને અતુકળ યઈ પડે તે તપાસતાં પહેલાં એક વસ્તુ ખુબજ અગત્યની છે. ગુજરાતી શિક્ષકોનો પ્રશ્ન દિન પ્રતિદિન મુશ્કેલ બનતો જાય છે તેનાં કારણો ઉપર ઠીક ઠીક રજૂઆત યઈ છે. હવે સંરચાના સંચાલકો તટસ્થ રીતે એ મુદ્દાઓ ઉપર વિચાર કરતા યાવ તેા તેવું શુભ પરિણામ નજીકના ભવિષ્યમાંજ દેખાયા વિના ન રહે.

જો કે સંચાલકો સંરચાના સંચાલન માં સીધી રીતે નહિ તો આડકતરી

રીતે પદ્મ પાછળ શિક્ષિત વર્ગનું માર્ગદર્શન મેળવે છે જ. સેવા બાવી સંચાલકો હંમેશાં જન સમાજનું અને સંરચાનું હિતજ તેના હેતુ રાખે, ફક્ત પોતાનું ગૌરવ વધારનાર સંચાલકો કદિ પણ જન સમાજનું હિત સાધી શકે નહીં. વળી જોવા જઈએ તો એમાં સંરચાનું અને જનસમાજનું હિત કરનાર પોતા નું ગૌરવ ઘટાડતો નથી પણ બંધે વધારે છે એ તેણે બાલ્યુ જોઈએ.

ઉપરની યોજના જમ બને તેમ જલદી અમલમાં લાવવા ઇચ્છતા હોય તો સૌથી પ્રથમ તો હાલમાં ગુજરાતી શિક્ષકો માટે નક્કી કરેલા પગારના ધોરણમાં તાત્કાલિક સુધારો કરી નાખવાની જરૂર છે. સરકારી ધોરણે પગારના ટ્રેડ-પ્રો. ફંડ-રગ્નઓ-ઇન્ક્રીમેન્ટ વગેરે નક્કી કરી દેવામાં આવે તો એ ધંધાનું ગૌરવ આપોઆપ વધી જશે અને એ ધંધામાં રહીને પણ વ્યક્તિ પોતાનો જીવન નિર્વાહ સારી રીતે ચલાવી શકે છે એમ લાગતાં જનસમાજની શિક્ષિત વ્યક્તિ

કેટલાક લોકો એમ માને છે કે શિક્ષણ સિવાયના બીજા ક્ષેત્રમાં તો આઈ-દસ કલાક કામ કરવાનું હોય છે તેથી ત્યાં વધુ પગાર આપવાનો હોય છે. પણ શિક્ષક તો ફક્ત પાંચ છ કલાક જ કામ કરે છે તો પછી તેને શા માટે વધારે પગાર આપવો? આ વિચાર અરથાને છે. જે ધંધામાં શિક્ષક પડેલા છે તે ધંધા માટેની

જુકીપીએમ, ઇનકમ ટેક્સ રીટર્ન્સ, લાઇસેન્સીંગ, રેવન્યુ કલેક્ટરન્સ અને ઇનસ્પેક્ટરન્સ માટે મળે :

આર. વી.કુલ
૨૨૩ મેકેસા હાઉસ, ૧૭ કમીરાનર સ્ટ્રીટ, સેકન્ડ ફ્લોર, ફેરાસટાઉન, બેદાનીસખર્, ફોન ૩૩-૧૬૫૪.

એટલું તમે જાણો છો કે કેનેડાની વિશ્વ વિખ્યાત કંપની **સન લાઇફ ઓફ કેનેડા** વપરાઈત કંપનીના હવેા સત્તાવાર એજન્ટ બીએ. ઉપરાંત દરિયા આફ્રીકાની વરિષ્ઠ અદાલતની કેપ ઓફ ગ્રાંડ હોપ પ્રોવીન્સીયલ ડીવીઝન ના સરકાર તરફથી નીમાયેલા અંગ્રેજ તથા ગુજરાતી ભાષાવતરકાર બીએ તેમજ અંગ્રેની ઈમીગ્રેશન અંગેનું કોઈ પણ અત્યંત કામકાજ વિના વીલંબે ત્વરીત ગતીએ યઈ શકે છે.

1. Wherever there is a particular Life Assurance Problem a Sun Life of Canada Plan can solve it.
2. Prompt settlement of claims is a maxim of the Company's Management.
3. During 1951 the Company paid over £31,000,000 to annuitants, policy holders and their families.

The Sun Life of Canada is a Leader in World Wide Assurance

Consult us first.

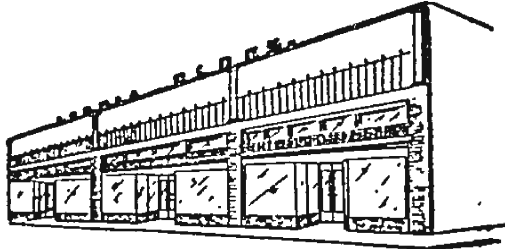
C. C. PALSANIA
GENERAL AGENT
Business, Estate, Financial, Insurance and Immigration Consultant.
Sworn Translator.

100 Sir Lowry Road,
P.O. Box 4624.

CAPETOWN
Phone 32390

K.M. Lodia & Co.

Manufacturing Jewellers and General Dealers

22 ct Jewellery made to order in latest designs

આવિસ કેરટ

સોનાના શગીના ખાસ અમારી બતી દેખરેખ નીચે અમને અપામક કામ સંતોષ પામે એવા રીતે કરીએ છીએ.

નેક્લેસ, શુદ્ધ શુદ્ધ દીઝાઇનની બંગડી અષોડા, સાડીની પીન, વીંટી બકલ એરિંગ નીચે બનાવીએ છીએ.

106 Prince Edward Street, Durban.

તાજું ઉમદા ફ્રુટ

કરબનનું ટકાઉ આદુ ૮ પેની રતલ, મોટી કળીનું લસણ ૧૦ પેની રતલ, પાપક નં.૧, શી. ૧૦-૦ ૧૦૦. નં. ૨, શી. ૮-૦ ૧૦૦. મેસ્ટેજ શુદ્ધ.

કપુરી અને મેવલી પાન બબર ભાજુ પોસ્ટેજ શુદ્ધ. ખાસ્કીટ શી. ૧૦-૬ ડઝન; લાંબી અને સ્કેવર ખાસ્કીટ શી. ૧૧ ડઝન. કાંદા, બટેટા (આદુ) હમેશાં હમારે ત્યાંથી મળશે.

રોડેસીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બેલજીયન કોંગોના ઓરડરો ઉપર પુરવઠાન આપી કોઈ પણ વસ્તુ પરમીટ હતાવી મોકલશું.

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.
WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O. Box 251. DURBAN.

લગ્ન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

સુરતી જમણના અમે સ્પેશ્વલીસ્ટ છીએ.

શ્રી કેપીટનની અંગત દેખરેખ નીચે યુનીયનના અને રોડેસીયાના કોઈ પણ ભાગમાં તમારે સુકામે આવી રસોઈ કરવાનો અમે કન્ટ્રાક્ટ લઈશું.

કેપીટન્સ બાલ્કની હોટેલ

(ધી કેનર્ ર મીકાઈ હાઉસ)

એ અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુણાપર - ડરબન.
ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ : KAPITAN.

Phone 22905

Tel. ADD. : "GANDABHAI"

The Home Of
INDIAN SWEETMEATS.

G. C. Kapitan & Son Vegetarian Restaurant

Upcountry customers are requested to send their
POSTAL ORDER with their orders.

Write For Price List.

બહારગામના ગ્રાહકોને ખાસ સુચના

ઓર્ડર સાથે પોસ્ટલ ઓર્ડર મોકલવા મહેરબાની કરવી. મીકાઈની કમિટ દરમિયાન નીચે મુજબ પોસ્ટેજ ઉમેરવા વિનંતી છે.

નો. રોડેસીયા શી. ૧-૦ રતલે, સર્ધન રોડેસીયા ૬ પેની રતલે, યુનીયનમાં ૩ પેની રતલે.

ખાસ લીસ્ટ મંગાવો

154 GREY STREET,
DURBAN.

"તાપના દિવસોમાં વાંચવા લાયક મનરંજન પુસ્તકો"

ધરતી રાણી	૧	૨	૬
દુધમંગા	<	૧	
જમાનાની ચલક	૭	૬	
રોકાલી	<	૬	
આપણા ધરતીસાર	<	૬	
પ્રેમનું પરિણામ	<	૬	
પુશીનો ખલનો	<	૬	
બીજાનેશ ગાઈડ અને વેપારી ભોમીયા	૧૫	૬	
પહેલું પારણું	૧	૦	૦
શહીદી નિત	૧૭	૬	
સંસ્કાર લક્ષ્મી	૧	૨	૬
પ્રેમ પરખ	૫	૬	
સરળ સંતતિ નિયમન અને કહેરની કુટુંબ નિયોગન	૪	૬	
શાહબાદી કાશ્મીરા	૭	૬	

ઉપલાં પુસ્તકો લગ્ન નિમિત્તે ભેટ આપવા લાયક હોય હવે ગ્રાહકોને ખાસ લગ્નમણુ કરીએ છીએ.

Obtainable from:

BHARAT MUSIC SALOON

AND BOOKSELLERS
(Corner Grey & Lorne Streets)
286 Grey Street,
Phone: 26070.
DURBAN.

ચોખ્ખા ધીની બનાવેલી શુદ્ધ મીઠાઈ

આમારી મીઠાઈ લેજસેજ વગરના ચોખ્ખા માલમાંથી બનાવવામાં આવે છે. દરેક મીઠાઈ બતી કેપરેખ નીચે બનાવી કાળજીથી પેક કરી રવાના કરવામાં આવશે. આપનો ઓર્ડર વેળાસર મોકલવા વિનંતી છે.

સુતરફેણી સફેદ, લીલી, ગુલાબી શી. ૬-૦ રતલ	પીસ્તા માવા બરફી શી. ૬-૦ રતલ	પોરબંદરી ખાલ્લી મોળી શી. ૬-૦ રતલ
માવા બરફી શી. ૫-૦ રતલ	કેસરી માવા બરફી પીસ્તા શી. ૬-૦ રતલ	ચણાનો મગજ શી. ૪-૦ રતલ
બદામ માવા બરફી શી. ૬-૦ રતલ	બાલુવડીયા માવા પેંડા શી. ૫-૦ રતલ	રદાર બેન્ડના ગાંઠીયા શી. ૩-૦ રતલ
કેસરી માવા પેંડા શી. ૬-૦ રતલ	સુરતની માવા બારી શી. ૫-૦ રતલ	રાજવંશી પીવાનો ચેવડો શી. ૬-૦ રતલ
બાલુવડીયા બદામી પેંડા શી. ૬-૦ રતલ	બદામી માવા બારી શી. ૬-૦ રતલ	પાપડ અડદના નાના ૧૦૦ નંબના શી. ૧૦-૦ મસાલા વાળા
સુરતી પીસ્તા માવા બારી શી. ૬-૦ રતલ	બમનગરી મેસુર શી. ૪-૦ રતલ	પાપડ અડદના મસાલા વાળા મોટા, ૧૦૦ નંબના શી. ૧૨-૦
મુંબઈ લીલો દલવો પીસ્તાનો શી. ૬-૦ રતલ	બુઢીના લાડુ શી. ૩-૦ રતલ	દાળ, ફલ્કી શી. ૨-૦ રતલ
મુંબઈ લીલો બદામી દલવો શી. ૬-૦ રતલ	ગુલાબ નંજુ શી. ૨-૬ રતલ	મીઠસ ફરસાણુ શી. ૪-૦ રતલ
પોરબંદરી સાટા શી. ૫-૦ રતલ	—ફરસાણુ—	
ચુરમાં લાડુ શી. ૩-૦ રતલ	ભાવનગરના ગાંઠીયા ફાફડીયા શી. ૩-૦ રતલ	મીઠાઈ હીવાળી મીઠસ ૫-૦ રતલ
કોપરાપાક શી. ૨-૬ રતલ	ઝીણી અણાના લોટની સેવ શી. ૨-૬ રતલ	” ” ” ૪-૦ રતલ
માવા મોદનધાર શી. ૪-૦ રતલ		

પોસ્ટેજ : યુનીયનમાં ૩ પેની રતલ

સા. રોડેસીયા ૯ પેની રતલ

નોર્થર્ન રોડેસીયા શી. ૧-૦ રતલ

ઓરડર સાથે પૈસા મોકલવા વિનંતી છે

Jethalal's Mithai House

71 Prince Edward Street, Durban.

Telephone : 27780 — P. O. Box 2043.

Tel. Address: "SWEETMEATS"